

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA GOZDARSTVO IN OBNOVLJIVE GOZDNE VIRE

Marija JANŽEKOVICH

MESTNI GOZDOVI PTUJA

DIPLOMSKO DELO
Univerzitetni študij

LJUBLJANA, 2007

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA GOZDARSTVO IN OBNOVLJIVE GOZDNE VIRE

Marija JANŽEKVIČ

MESTNI GOZDOVI PTUJA

DIPLOMSKO DELO
Univerzitetni študij

URBAN FORESTS OF PTUJ

GRADUATION THESIS
University studies

LJUBLJANA, 2007

Diplomsko delo je zaključek Univerzitetnega študija gozdarstva. Opravljeno je bilo na Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani.

Študijska komisija Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire je za mentorja diplomskega dela potrdila doc. dr. Janeza Pirnata in za recezenta prof. dr. Andreja Bončino.

Komisija za oceno in zagovor:

Predsednik:

Član:

Član:

Datum zagovora:

Delo je rezultat lastnega raziskovalnega dela. Podpisani se strinjam z objavo naloge v polnem tekstu na spletni strani Digitalne knjižnice Biotehniške fakultete. Izjavljam, da je naloga, ki sem jo oddala v digitalni obliki, identična tiskani verziji.

Marija Janžekovič

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD Dn
DK GDK 922.2:627(497.4 Ptuj)(043.2)=163.6
KG gozdovi/mestni gozdovi/funkcije gozda/gozd s posebnim namenom/načrtovanje/Ptuj
KK
AV JANŽEKOVIČ, Marija
SA PIRNAT, Janez (mentor)
KZ SI-1000 Ljubljana, Večna pot 83
ZA Univerza v Ljubljani, biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire
LI 2007
IN MESTNI GOZDOVI PTUJA
TD Diplomsko delo (univerzitetni študij)
OP IX, 76 str., 4 pregl., 36 sl., 5 pril., 27 virov
IJ sl
JI sl/an

AI V diplomski nalogi smo obravnavali mestne gozdove Ptuja. V prostoru smo predlagali 454,42 ha površin, ki smo jih razdelili na osem različnih kompleksov. Nato smo opisali njihovo stanje, probleme ter vloge, ki jih opravljajo. Temeljni problemi so: neurejen pravni status, neugodna lastniška struktura (85,5 % je zasebnih gozdov), neustrezno in premalo intenzivno gospodarjenje, neizkoriščen potencial gozdov in neozaveščena javnost. V prihodnosti bi morali te gozdove zaščititi pred izkrčenjem, urediti njihov pravni status, načrtovati gospodarjenje v sodelovanju z javnostmi, urediti infrastrukturo in povečati delež označenih poti. V občini trenutno ni pravega interesa za reševanje problemov s tako imenovanimi mestnimi gozdovi.

KEY WORD DOKUMENTACION

DN GTh
DC FDC 922.2:627(497.4 Ptuj)(043.2)=163.6
CX forest/urban forest/forest functions/Ptuj
CC
AU JANŽEKOVIČ, Marija
AA PIRNAT, Janez (supervisor)
PP SI-1000 Ljubljana, Večna pot 83
PB University of Ljubljana, Biotechnical Faculty, Department of Forestry and Renewable Forest Resources
PY 2007
TI FORESTS OF TOWN PTUJ
DT Graduation Thesis (university studies)
NO IX, 76 p., 4 tab., 36 fig., 5 app., 27 ref.
LA sl
AL sl/an

AB This thesis presents urban forests in Ptuj. We defined them then we suggested eight forest complexes which we supposed are part of the urban forest of Ptuj. We proposed 454,42 ha of land for the urban forests. We described their conditions, problems and functions. The main problems are: unsettled legal position, unfavorable proprietary structure, unsuitable forest management, unexploited forest potential and uninformed public. In the future we should protect these forests from disafforestation, regulate their legal position, plan management with cooperation of public, regulate infrastructure and provide more marked footpaths. In the municipality there is no interest to retrieve the situation with the urban forests at the moment.

KAZALO VSEBINE

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA	III
KEY WORD DOKUMETACION	IV
KAZALO VSEBINE	V
KAZALO PREGLEDNIC	VII
KAZALO SLIK	VIII
SEZNAM PRILOG	X
1 UVOD	1
2 NAMEN	3
3 HIPOTEZE	4
4 METODA DELA	5
4.1 ŠTUDIJ STROKOVNE LITERATURE	5
4.2 TERENSKO DELO	6
4.3 KABINETNO DELO	6
5 MESTNI GOZDOVI	8
5.1 RAZLAGA POJMOV	8
5.1.1 Urbani gozd	8
5.1.2 Gozd s posebnim namenom	12
5.1.3 Zeleni pas mesta Ptuj	13
6 MESTNI GOZDOVI PTUJA	14
6.1 OPIS MESTA	14
6.2 MERILA ZA OPREDELITEV MESTNIH GOZDOV	17
6.3 STANJE IN OPIS MESTNIH GOZDOV	20
6.4 LASTNIŠTVO	22
6.5 OPIS VLOG IN STANJA PTUJSKIH MESTNIH GOZDOV PO POSAMEZNIH KOMPLEKSIH	23
6.6 FUNKCIJE PTUJSKIH MESTNIH GOZDOV	58
6.6.1 Rekreativna funkcija	60

6.6.2	Estetska funkcija.....	61
6.6.3	Poučna funkcija	61
6.6.4	Funkcija varstva naravnih vrednot	62
6.6.5	Biotopska funkcija.....	62
6.6.6	Varovalna funkcija	62
7	PRAVNI STATUS MESTNIH GOZDOV	63
8	DANAŠNJE POTREBE PO MESTNIH GOZDOVIH.....	64
9	RAZPRAVA IN SKLEPI.....	65
9.1	RAZPRAVA	65
10	POVZETEK.....	71
11	VIRI	73
	ZAHVALA	77
	PRILOGE.....	78

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Izločeni gozdni kompleksi po površinah in deležih.	21
Preglednica 2: Pregled površin ptujskih mestnih gozdov po lastništvu v ha. (Geodetski zavod Slovenije, 1999).....	22
Preglednica 3: Površine gozdov po funkcijah in poudarjenosti (GGN načrt Destrnik II. del, 2002).....	59
Preglednica 4: Primerjava površin in lastništva med mestnimi gozdovi Celja in mestnimi gozdovi Ptuja	69

KAZALO SLIK

Slika 1: Pregledna karta mestnih gozdov Ptuja v merilu M 1: 10 000	19
Slika 2: DOF5 posnetek gozdov 1. kompleksa v merilu M 1: 10 000	23
Slika 3: Vreče smeti v gozdu.	24
Slika 4: Tabli, ki označujeta začetek učne poti.	25
Slika 5: Večje parkirišče ob Velikem podvinškem ribniku.	26
Slika 6: Zahodni – gričevnat del podvinškega gozda.	27
Slika 7: DOF5 posnetek gozdov 2. kompleksa v merilu M 1: 7500	28
Slika 8: Rogoznica polna smeti.	29
Slika 9: Rogozniški ribnik in gozd v ozadju.....	30
Slika 10: Poteptana gozdna tla.	30
Slika 11: DOF5 posnetek gozdov 3. kompleksa v merilu M 1: 7 500	32
Slika 12: Ograja preprečuje prehod ob celem jugozahodnem robu Meniškega lesa.....	33
Slika 13: Tabla označuje začetek sprehajalne poti.	34
Slika 14: Obviselo drevo, ki visi čez označeno pešpot ogroža obiskovalce.....	35
Slika 15: Naprava na trim stezi.	36
Slika 16: Improvizirani oporni zidovi ob robu gozda.....	37
Slika 17: Improvizirana klop sredi gozda.....	39
Slika 18: Gozdna cesta na vrhu slemena, na levi strani so ograjeni vinogradi.....	40
Slika 19: Tabla označuje gozdno učno pot.	40
Slika 20: Markacija na gozdni učni poti.	41
Slika 21: Na strmem delu so zgrajene stopnice in postavljena ograja za lažjo prehodnost.	42
Slika 22: Pregrajena pot.....	43
Slika 23: Gozd kot skladišče.	44
Slika 24: DOF5 posnetek gozdov 4. kompleksa v merilu M 1: 5 000.	45
Slika 25: Vhod v gozd s Klepove ulice.	46
Slika 26: Gozdna pot.	47
Slika 27: DOF5 posnetek gozdov 5. kompleksa v merilu M 1: 7500.	48

Slika 28: Gozdna cesta v gozdovih ob Dravi.	49
Slika 29: Obrežni gozd	49
Slika 30: Majhna zaplata gozda med hišami.	52
Slika 31: DOF5 posnetek gozda 7. kompleksa v merilu M 1:5000.....	53
Slika 32: Visoka podrast ovira pogled in gibanje.....	54
Slika 33: Vstop v gozd čez mostiček.....	54
Slika 34: DOF5 posnetek gozda 8. kompleksa v merilu M 1: 10 000.....	55
Slika 35: Nekdanji grajski ribnik v turniškem gozdu.	56
Slika 36: Gozdna cesta.	56
Slika 37: Cesta skozi gozd.....	57

SEZNAM PRILOG

Priloga A: Odlok o razglasitvi in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave v občini Ptuj

Priloga B: odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o razglasitvi in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave v občini Ptuj

Priloga C: Pregledna karta mestnih gozdov Ptuja

Priloga D: Pregledna karta funkcij mestnih gozdov Ptuja

Priloga E: Pregledna karta mestnih gozdov Ptuja po lastništvu

1 UVOD

Pomen gozdov v okolici mest raste z velikostjo mesta in številom prebivalstva. Ekosistem v gozdu je samostojen in energijsko stabilen, medtem ko je v mestu potrebno vložiti veliko energije v njegov obstoj. Na stičišču tako zelo različnih okolij prihaja do močnih medsebojnih vplivov. Gozd na mesto vpliva predvsem blagodejno – zmanjšuje hrup, blaži temperaturne ekstreme, izboljšuje kvaliteto življenja, čisti vodo, ohranja vodne vire, itd.

V okolici Ptuja se nahaja več gozdov. Večje površine ležijo v severnem delu mesta na obronkih zahodnih Slovenskih goric, predvsem na osojnih gričevnatih delih ter ob strugah potokov, in se imenujejo Ptujске gorice. Gozdovi so ostali le na tistih površinah, ki v preteklosti niso bile primerne za kmetijsko rabo. Danes jim grozi, da jih bodo izrinile nove stanovanjske soseske, ki že sedaj negativno vplivajo na razvoj gozdov in njihovo dostopnost. Še pred desetletjem je bila večina gozdov med seboj povezana z mrežo pešpoti, ki pa so danes v veliki meri prekinjene in pozabljene. Še bolj izkrčeni so gozdovi na Ptujskem in Dravskem polju, kjer že dolgo prevladuje kmetijstvo, predvsem poljedelstvo. Ostali so le posamezni obmejki, gozdne zaplate in obvodna drevnina ob potokih, na zamočvirjenih terenih in močno izpranih prodnatih tleh, neprimernih za kmetijstvo. Pravih mestnih gozdov je v Ptujju le malo in imajo predvsem varovalno, estetsko, klimatsko in biotopsko vlogo. Gozdne zaplate v mestu so majhne in so med seboj nepovezane.

Najpomembnejši za mesto so torej gozdovi na obronkih Ptujskih goric v bližini mesta. Ponekod je dostop v gozdove omejen, saj so z vseh strani obzidani s hišami in je glavna »vloga« gozdnega roba smetišče ali shramba.

V posameznih gozdovih je obisk zelo velik, v drugih pa obiska zaradi nedostopnosti, zamočvirjenosti terena ali odročne lege sploh ni. Marsikje je obisk sezonsko pogojen in odvisen predvsem od količine in vrste gozdnih sadežev, ki jih obiskovalci nabirajo. Poti so v nekaterih delih slabo urejene in vzdrževane, redko so označene. Ponekod so tla zaradi obiska

zelo zbita, zaradi česar je pomlajevanje ovirano. V neposredni bližini mesta so tudi gozdovi preprejeni z jarki, ki jih je pustila slovenska vojska med urjenjem in pozneje niso bili sanirani. V takšnih gozdovih je močno ovirana prehodnost, videz neurejenosti in zanemarjenosti pa je še večji.

V tej diplomski nalogi želimo določiti gozdove, ki s svojo bližino, lego in videzom še posebej ugodno vplivajo na mesto in njegove prebivalce. Spomniti želimo ljudi, da gozd ni le rezerva prostora, ampak da je pomemben za dobro počutje meščanov, lepši in prijaznejši videz mesta ter nenazadnje vez modernega človeka z naravo. V nalogo bomo vključili in opredelili tiste gozdne površine, ki so za mesto pomembne že danes in tudi tiste, bi lahko po naši presoji močno prispevale h kvaliteti življenja v prihodnosti. Za uspešno ohranitev teh površin v prihodnosti bi bilo primerno, da bi jih po vzoru Celja (Hostnik, 1997) in Novega mesta (Kruh, 2006) občina zavarovala kot gozdove s posebnim pomenom.

2 NAMEN

V diplomski nalogi se bomo omejili na gozdove, ki se nahajajo v neposredni bližini mesta Ptuj in so po našem mnenju pomembne zelene površine za kvaliteto bivanja. Imenovali jih bomo mestni gozdovi.

Glavni namen diplomske naloge je:

- določiti gozdove, ki naj bi spadali k mestnim gozdovom Ptuja,
- prikazati sedanje stanje mestnih gozdov,
- ovrednotiti socialne funkcije in izdelati karto funkcij mestnih gozdov,
- določiti površine, ki so zaradi rekreacije in ostalih socialnih funkcij najbolj obremenjene,
- oceniti stanje rekreacijske infrastrukture (dostopnost v gozdove, urejenost, kvaliteto in dolžino gozdnih poti, ostali elementi – trim steza, klopi),
- opredeliti glavne probleme v ptujskih mestnih gozdovih,
- predlagati usmeritve za naprej.

3 HIPOTEZE

Pred izdelavo naloge smo postavili naslednje hipoteze:

- Ptuj ima v svoji bližini dovolj gozdnih površin, ki so večinoma v zasebni lasti,
- v mestnih gozdovih se med seboj prepleta veliko število funkcij na majhni površini,
- za nemoten razvoj rekreacijske funkcije v ptujskih gozdovih ni zadovoljive infrastrukture.

4 METODA DELA

4.1 ŠTUDIJ STROKOVNE LITERATURE

Na začetku izbrane teme smo se posvetili predvsem zbiranju, študiranju in pregledovanju strokovne literature na temo mestnih gozdov in mestnih gozdov Ptuja in njegove okolice. Ugotovili smo, da je ta tema v tujini precej aktualna, v Sloveniji pa precej zaostajamo za nekaterimi evropskimi mesti. Kljub temu je zaslediti, da si strokovna javnost pri nas prizadeva za strokovne in smiselne rešitve v urejanju problematike mestnih in primestnih gozdov, ki pa so zaradi pomanjkanja interesa in denarja lokalnih skupnosti velikokrat neuresničene. Velik problem je že v sami definiciji pojmov, ki še vedno niso dorečeni.

Pri študiju strokovne literature smo ugotovili, da je literature, ki bi zajemala gozdove, drevnino ali celo parke v Ptuj ali njegovi okolici, malo. V Pokrajinskem muzeju Ptuj sicer imajo dokumente iz srednjega veka, vendar še niso urejeni in prevedeni, zato jih nismo mogli uporabiti.

Nekateri gozdovi v občini Ptuj so že od leta 1979 zavarovani z odlokom, s katerim so razglasili in zavarovali naravna območja in spomenike narave v občini Ptuj (Odlok o razglasitvi ..., 1979). Leta 1989 so odlok dopolnili, ter sprejeli nekatere spremembe (Odlok o dopolnitvi ..., 1989).

Najnatančnejše in najizčrpnjše podatke o gozdovih v bližnji okolici Ptuja smo dobili iz gozdnogospodarskih načrtov: Gozdnogospodarski načrt GO Maribor, 2001, gozdnogospodarski načrt GGE Destrnik (Gozdnogospodarski načrt ...: splošni del, 2002) in gozdnogospodarski načrt GGE Spodnje Dravsko polje (Gozdnogospodarski načrt ...: splošni del, 1997).

V veliko pomoč pri pridobivanju informacij so bila posvetovanja s strokovnjaki iz ZGS krajevna enota Ptuj, območne enote Maribor ter Mestne občine Ptuj – Zavod za prostorsko načrtovanje.

4.2 TERENSKO DELO

Terensko delo smo opravljali skozi celotno obdobje diplomske naloge v različnih letnih časih. Pri tem smo zajeli vse gozdne komplekse v mestu Ptuj. Pregledali in proučili smo današnje stanje gozdov in določili katere vloge gozda so močnejše izražene. Prav tako smo evidentirali v katerih gozdnih območjih je obisk velik, srednji ali majhen. Obisk v gozdovih smo ocenjevali na podlagi številčnosti in shojenosti poti ter izkušenj gozdarjev, in ne na podlagi štetja obiska. Zraven tega nas je zanimala tudi lega gozdov in oddaljenost od naselij, od koder pričakujemo največjo frekvenco obiskovalcev. Prav tako smo ugotavljali primernost gozdov za rekreacijo, njihovo odprtost in dostopnost, nagib, številčnost in težavnost sprehajalnih poti ter urejenost drugih strukturnih objektov za razvoj ostalih rekreacijskih dejavnosti.

4.3 KABINETNO DELO

Za prikaz stanja v mestnih gozdovih Ptuja smo uporabili podatke ZGS OE Maribor .

Na ZGS – KE Ptuj smo z računalniškim programom *MapInfo Professional 7.0.* izdelali karto mestnih gozdov. Sledila je izločitev posameznih gozdnih kompleksov, glede na lego in oddaljenost od naselij. Podlaga za izdelavo karte so bile površine, ki smo jih izločili. Za izdelavo slik smo uporabili digitalne ortofoto posnetke (DOF 5, 1999) Geodetskega zavoda Slovenije iz leta 1999, v merilu 1 :5000 in karte Slovenije v merilu 1:25 000.

Vloge gozdov smo določili na podlagi stanja gozdov, poudarjenost funkcij in njihovo lego v prostoru. Pri valorizaciji funkcij smo se opirali tudi na podatke, ki smo jih pridobili na terenu. Pri določanju konfliktov in problemov smo uporabili podatke o stanju in vlogah gozda.

5 MESTNI GOZDOVI

5.1 RAZLAGA POJMOV

5.1.1 Urbani gozd

Urbani gozd je definiran kot gozd, ki se nahaja v samem mestu in v njegovi neposredni bližini. V mestnem okolju je mnogonamensko tako obremenjen z javnimi funkcijami, da je postal del mestne infrastrukture, ki intenzivno soustvarja fizično in duhovno kakovost vsakodnevnega bivanja v mestu (Anko, 1993). Zato bo urbano gozdarstvo v prihodnosti še napredovalo in bo igralo pomembno vlogo v razvoju modernega gozdarstva v praksi in teoriji (Konijnendijk, 1997).

Urbano gozdarstvo ustvarja povezave med mestom in gozdom, ki se med seboj že v osnovi zelo razlikujeta, ter med naravo in vse bolj mestnim, naravi odtujenim človekom. V zadnjih letih se je po vseh evropskih mestih zelo povečal pritisk na urbani gozd predvsem z rekreacijo, pa tudi z gradnjo. Glede na sedanje trende domnevamo, da se bodo pritiski na urbane gozdove še stopnjevali, zato je pomembno, da gozdarska stroka nameni več pozornosti temu relativno novemu interesu ljudi, ki je pomemben tudi v odnosu med gozdarstvom in javnostmi.

V večini evropskih držav je klasično gozdarstvo osredotočeno predvsem na ruralna gozdna območja (Konijnendijk, 1997), urbano gozdarstvo pa mora zadovoljevati in izpolnjevati ne le lesno proizvodne, ampak tudi ekološke in socialne funkcije. Urbani gozd zahteva bolj mnogonamensko gospodarjenje, zato so ga tudi začeli obravnavati kot samostojno disciplino. Ko Anko (1993) opredeli največje razlike med klasičnim in urbanim gozdarstvom upošteva naslednja dejstva:

- urbano okolje se zelo razlikuje od gozdnega in zato gojenje urbanega gozda ni podrejeno ekologiji gozda, ampak ekologiji mesta,
- urbano drevo in gozd rasteta v okolju, ki ima drugačen sistem vrednot kot ruralno okolje, v katerem poteka klasična gozdarska dejavnost,

- ob primerjavi z gospodarskim gozdom so naloge urbanega gozda zelo številne in med seboj močno prepletene, fizične možnosti za izpolnjevanje teh nalog pa so omejene,
- urbano gozdarstvo je dosti bolj podvrženo javnemu mnenju in nadzoru. To pa zahteva gozdarja s specifičnim znanjem in pristopom do načrtovanja in urejanja (Anko, 1993).

Urbano gozdarstvo se je kot samostojna disciplina razvilo v Severni Ameriki v zgodnjih sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, kot odgovor na hitro odmiranje ameriških brestov zaradi nove bolezni. Hkrati se je dvignila tudi okoljska zavest predvsem urbanega prebivalstva, ki je navajeno vsaj delno soodločati in vplivati na vse vidike svojega življenja.

Ideja o urbanem gozdarstvu je v Evropo prišla v osemdesetih letih dvajsetega stoletja, najprej v Veliko Britanijo, nato pa se je razširila še po ostalih evropskih državah. Glavni razlog za predstavitev in sprejetje urbanega gozdarstva v Evropi je bilo prepričanje, da bi z njim bolj učinkovito in primerneje gospodarili z zelenimi površinami v času vse večje urbanizacije in pritiska na naravo (Konijnendijk, 1997).

Urbano gozdarstvo je še vedno predmet zelo različnih pristopov in definicij. Definirano je predvsem kot načrtovanje in urejanje gozdov, gozdnih površin in posameznih dreves na gosto poseljenih območjih ali v njihovi bližini. Tako različne definicije so posledica velikih razlik v gozdnatosti in v preteklem gospodarjenju z gozdovi v različnih državah (Konijnendijk, 1997).

V Španiji je na primer urbano gozdarstvo pod vplivom občin, zato se med posameznimi mesti zelo razlikuje. Med urbane gozdove tako občine ponekod uvrščajo tudi mestne parke, dostopne in nedostopne mestne vrtove ter večje gozdne površine zunaj mesta, ki še spadajo pod občinsko upravo in so obiskani predvsem med počitnicami in ob koncu tedna. Na državni ravni pa med urbane gozdove spadajo samo posamezna drevesa ob cestah, poteh, parkiriščih itd. (Garcia-Valdecantos in sod. 1999).

Na Švedskem urbano gozdarstvo skrbi za osnovanje in ohranjanje gozdov, gozdnih površin, parkov ter posameznih dreves, ki se nahajajo znotraj mest ali v njihovi bližini. Njihov glavni namen je, da ustvarjajo pogoje za rekreacijo in ostale koristi za prebivalce. Urbani gozdovi so gozdovi ali gozdne površine v ali v bližini urbanih okolij, kjer koristi in rekreacijske vrednosti ležijo na gozdu kot celoti, in ne na posameznih drevesih (Gustavsson in sod. 1999).

V Sloveniji še vedno nimamo natančno in strokovno opredeljenih pojmov za mestne gozdove. Različni avtorji uporabljajo različne izraze kot so mestni gozd, urbani gozd, parkovni gozd, primestni gozd, gozd zelenega pasu (Verlič, 2006). Vsi ti izrazi predstavljajo gozdove, parke, gozdne zaplate in celo posamezna drevesa v mestnem okolju ali v njegovi bližini.

Anko (1993) je predlagal, da ločimo pojma mestni in urbani gozd. Mestni gozd v Sloveniji je v preteklosti že imel svojo funkcijo, ki se je zelo razlikovala od današnjih pogledov in potreb. Tako so že v srednjem veku vsa mesta imela mestni gozd, ki pa se je nahajal zunaj mesta in je meščanom služil za pridobivanje potrebnega lesa in pašo živine. Danes pod pojmom urbani gozd obravnavamo gozdove, ki so del mesta ali ležijo v njegovi neposredni bližini.

Lesnik in sodelavci (1993) predpostavlja, da jasne ločnice med urbanim in primestnim gozdom še vedno nismo določili. Predlaga, da kot mestni gozdove imenujemo tiste površine, ki ležijo v mestu in so meščanu dostopne ob vsakem času, tudi ob delavniku. Nekateri avtorji pri nas štejejo vse gozdove, ki se nahajajo v bližini mest ali večjih naselij in s svojo prisotnostjo bistveno vplivajo na kvaliteto življenja v gosto naseljenem urbanem prostoru, k primestnim.

Urbane gozdove predstavljajo gozdovi in parki, to je gozdni viri v urbanih okoljih, ki jih bolj kot proizvodne, obremenjujejo okoljske ter socialne funkcije in koristijo meščanom. Lastniki mestnih gozdov naj bi bile občine. Urbano gozdarstvo v Sloveniji ima vgrajena načela mnogonamenskega gospodarjenja (po Zakonu o gozdovih) in usmerja načrtovanje ter gospodarjenje v urbanih gozdovih, parkih in posameznih drevesih v mestnih okoljih (Oven in sod. 1999).

Mestni gozdovi se praviloma nahajajo znotraj mestne občine, izjemoma se lahko meja določi tudi drugače (meja katastrske občine, meja gozdnogospodarske enot, itd.). Lastnik mestnih gozdov naj bi bilo mesto, oziroma bi naj bodoče lastništvo bilo v interesu mesta (Pirnat, 2000, cit. po Stupan, 2003).

V novejšem času se vse bolj uveljavlja izraz mestni gozd, ki pa ni v neposredni zvezi z mestnim gozdom iz preteklosti (Stupan, 2003).

V primeru ptujskih mestnih gozdov lahko priredimo finsko definicijo: mestni gozdovi so tisti, ki se nahajajo v mestu in njegovi bližini. V njih so močno poudarjene socialne vloge, predvsem rekreacijska. Običajno so površine teh gozdov majhne, vendar so v stanovanjskih območjih številčne. Glavni namen gospodarjenja v mestnih gozdovih je razvijanje takšne zgradbe, da zagotavlja primerno rekreacijsko okolje in zaščitni zeleni pas ter vzdržuje biodiverziteto in naravno odpornost gozdov (Linden in sod. 1999). V prostorskih načrtih so pogosto opredeljeni kot gozdovi s posebnim namenom in so lahko del zelenega pasu.

5.1.2 Gozd s posebnim namenom

V 44. členu Zakona o gozdovih v prvem odstavku piše, da se gozdovi, v katerih je izjemno poudarjena raziskovalna funkcija, higiensko-zdravstvena funkcija ali funkcija varovanja naravne in kulturne dediščine, razglasijo za gozdove s posebnim namenom. Te gozdove razglasi država s posebnim zakonom.

V drugem odstavku je opredeljeno, da se gozdovi, v katerih je izjemno poudarjena zaščitna, rekreacijska, turistična, poučna, obrambna ali estetska funkcija, lahko razglasijo za gozdove s posebnim namenom. Razglasijo se lahko s predpisom lokalne skupnosti, če je izjemna poudarjenost funkcij gozdov v njenem interesu, oziroma s predpisom vlade, če je izjemna poudarjenost funkcij gozdov v državnem interesu (Zakon o gozdovih, 2002).

Gozdovi s posebnim namenom spadajo v posebno kategorijo gozdov, saj je v njih zaradi izjemno poudarjene katere od ekoloških ali socialnih funkcij gospodarjenje prilagojeno. Zaradi tega je razglasitelj (občina ali država) dolžan plačevati lastniku določeno odškodnino zaradi spremenjenega gospodarjenja, ali gozd na željo lastnika celo odkupiti. Pri gozdovih s posebnim namenom ima predkupno pravico Republika Slovenija oziroma krajevna skupnost, če je izjemna poudarjenost funkcije, zaradi katere je gozd razglašen, v njenem interesu. S prednostjo, ki jo imata ob nakupu lokalna skupnost ali država, je dana možnost povečati delež javnih gozdov na območjih, kjer je javni interes bolj poudarjen in na območjih, kjer bi posegi v gozd imeli večje negativne posledice na okolje. V idealnem primeru naj bi bili vsi mestni gozdovi v lasti mestnih občin, ki naj bi z njimi tudi primerno gospodarile.

5.1.3 Zeleni pas mesta Ptuj

Zeleni pas mesta Ptuj zajema celotno ureditveno območje mesta, gozdove na območju, ki je zavarovano z odlokom o razglasitvi varovalnega gozda v okolici mesta Ptuj (Odlok o razglasitvi ... 1969 cit. po GGN Destrnik, 2002), ter gozd v k.o. Spuhlja, parc. št. 661/1, 661/2, 662 in 665 (Odlok o razglasitvi... 1979). Ta odlok zajema v zeleni pas na celotni površini mesta le 15 ha gozdnih površin. Pomanjkljivost tega odloka je, da vključuje le posamezne gozdne parcele in da težko govorimo o zelenem pasu, saj so površine med seboj precej oddaljene.

6 MESTNI GOZDOVI PTUJA

6.1 OPIS MESTA

Mesto Ptuj je najstarejše mesto v Sloveniji, staro več kot dve tisočletji. Mesto je ob reki Dravi stalo že v keltskih časih, zelo pa se je razvilo v obdobju rimskega imperija. Takrat je bilo mesto Ptuj oz. Petovio upravno središče province Norik. V njem je bil za cesarja kronan cesar Vespazian. Prebivalci Petovia so okoli 1. stol. našega štetja dobili status rimskih državljanov. Po padcu rimskega cesarstva se je na tem območju menjalo več plemen, od Gotov in Hunov do Frankov in Langobardov. V 6. stoletju pa so se tukaj naselili Slovani. S padcem kneza Koclja je mesto prešlo v roke salzburške nadškofije in se je začelo znova razvijati. Kmalu je mesto Ptuj znova pridobilo status pomembnega mesta. Zaradi mostu čez reko Dravo je bil pomemben za trgovske poti saj je tukaj vodila jantarska cesta. V 13. stoletju so zgradili minoritski in dominikanski samostan, dodaten razcvet pa je mestu omogočila pravica skladiščnega prava iz leta 1503. Po letu 1555 je Ptuj postal deželno knežja last, a se je zaradi turških vpadov, epidemij, požarov, poplav in deželnih davkov razvoj upočasnil. Svojo širšo gospodarsko veljavo pa je mesto izgubilo, ko ni sprejelo železnice. Od takrat se Ptuj ni močneje spreminjal (Kos, 2005).

Staro mestno jedro se še danes stiska med grajskim gričem in reko Dravo. Je eno najbolj ohranjenih srednjeveških mest v Sloveniji. Danes je kulturno, upravno, gospodarsko, zaposlitveno in šolsko središče spodnjega Podravja. Ptuj se razteza na 2500 hektarih površine in ima 18 339 prebivalcev (Popis ... 2002). Mestna občina Ptuj obsega 66 kvadratnih kilometrov na katerih je zraven mesta še 10 manjših naselij, ki vse bolj postajajo spalna naselja in imajo skupaj 23 242 prebivalcev (Popis ... 2002).

Na celotnem področju Ptujkega, Dravskega polja in Slovenskih goric je do danes ostalo relativno veliko kmečkega prebivalstva, ki pa spada v starejše generacije. Demografski kazalci kažejo, da se je upadanje števila prebivalcev ustavilo po letu 1991. Povečuje se delež nekmečkih družin, ki iščejo zaposlitev v večjih središčih (Ptuj in Maribor). Modernizacija

kmetijstva in vedno večji delež ljudi z nekmetijskimi poklici je še posebej v bližnja naselja vnesla veliko prvin mestne arhitekture, pa tudi vzorcev obnašanja (Kos, 2005).

Večji del mesta se razteza na levi strani reke na obronkih Slovenskih goric, manjši pa na desni strani Drave na Dravskem polju. Srednjeveški del mesta se nahaja na zahodni strani grajskega griča in sega do Drave, novejši del pa se širi na severozahodu po dolini potoka Grajene, na severu proti Slovenskim goricam in na severovzhodu po dolini potoka Rogoznice. V Slovenskih goricah je značilna razložena poselitev na vrhovih grebenov, strnjena naselja so nastala v večjih dolinah, na Ptujskem polju pa je značilna vzdolžna poselitev ob cestah. Industrijski objekti so skoncentrirani v obrtni coni na južni strani železnice in ne posegajo v gozdni prostor.

Ptuj seka železniška proga v smeri vzhod – zahod. Prav tako je Ptuj križišče treh pomembnih državnih cest: Ptuj – Ormož, Ptuj – Maribor in Ptuj – Lenart v Slovenskih goricah. Občinske in lokalne ceste so zaradi poselitve zelo na gosto prepredene. Večina cest je asfaltiranih.

Na Ptujskem in Dravskem polju je že zelo dolgo prisotno intenzivno kmetijstvo, ki je še vedno ena najpomembnejših gospodarskih dejavnosti. Značilna je velika razdrobljenost kmetijskih zemljišč, saj ima več kot polovica kmetov v lasti manj kot hektar velika zemljišča. Tudi Ptujске gorice so tradicionalno kmečka pokrajina, kjer je zaradi strmih in mokrih dolin kmetijstvo oteženo, na pobočjih pa so primerne razmere za sadjarstvo in vinogradništvo. Tudi tukaj so posamezne parcele majhne in razdrobljene, izjema so le velike njivske, vinogradniške in sadjarske površine v lasti Sklada kmetijskih in gozdnih zemljišč na Mestnem vrhu, Štukih in Krčevini pri Ptujju (Kos, 2005).

Kmetijstvo je že dokaj hitro izrinilo gozd v predele, ki so za kmetijstvo manj primerni. Dodaten udarec ravninskemu gozdu doba in gabra so zadale še melioracije večine potokov, izgradnja kanala Drave in izgradnja ptujskega jezera. Pred izgradnjo ptujskega jezera je Drava še spreminjala strugo in ohranjala rokave, s tem pa tudi nižinske poplavne gozdove. Ostanki le teh so vidni ob stari strugi severno od Ptuja, kjer se razteza Krajinski park Drava. Večina

gozdov v okolici mesta se je ohranila predvsem v vlažnih dolinah Ptujskih goric ter na ravnini tam, kjer so tla plitva in revna in tako neprimerna za kmetijstvo. V gričevnatih delih je gozd ostal le na severnih pobočjih, južni deli so bili v preteklosti porasli predvsem z vinogradi in sadovnjaki, danes pa jih vse bolj zamenjujejo novogradnje. Gozd se je torej ohranil v razdrobljenih zaplatah na osojni strani gričev in v strmih grapah ob strugah potokov. Gozdni kompleksi na pobočjih Slovenskih goric so najprimernejši za mestne gozdove, ker so blizu mesta in so dobro ohranjeni.

6.2 MERILA ZA OPREDELITEV MESTNIH GOZDOV

V diplomski nalogi smo predlagali za mestne gozdove tiste, ki se nahajajo v neposredni bližini strnjenih urbanih naselij. Ti gozdovi pa med seboj niso povezani in so si tudi različni. Na ravninah imamo drugačne združbe kot na gričevjih. Različno sestavo v večjih sestojih in manjših gozdnih ostankih. Zato smo gozdove v okolici razdelili po naslednjih kriterijih:

- celovitosti gozdnih površin,
- po naklonu,
- po dosedanjem obisku,
- po bližini naselij.

Za vsak gozdni kompleks smo na kratko podali splošne značilnosti, kot so relief, naklon, nadmorska višina, gozdna združba, prevladujoča razvojna faza, drevesna sestava in sklep krošenj. Dodali smo še prehodnost gozda – če so prisotne gozdne ceste in poti, dostopnost v gozd in približno oddaljenost od naselij (Hostnik, 1991).

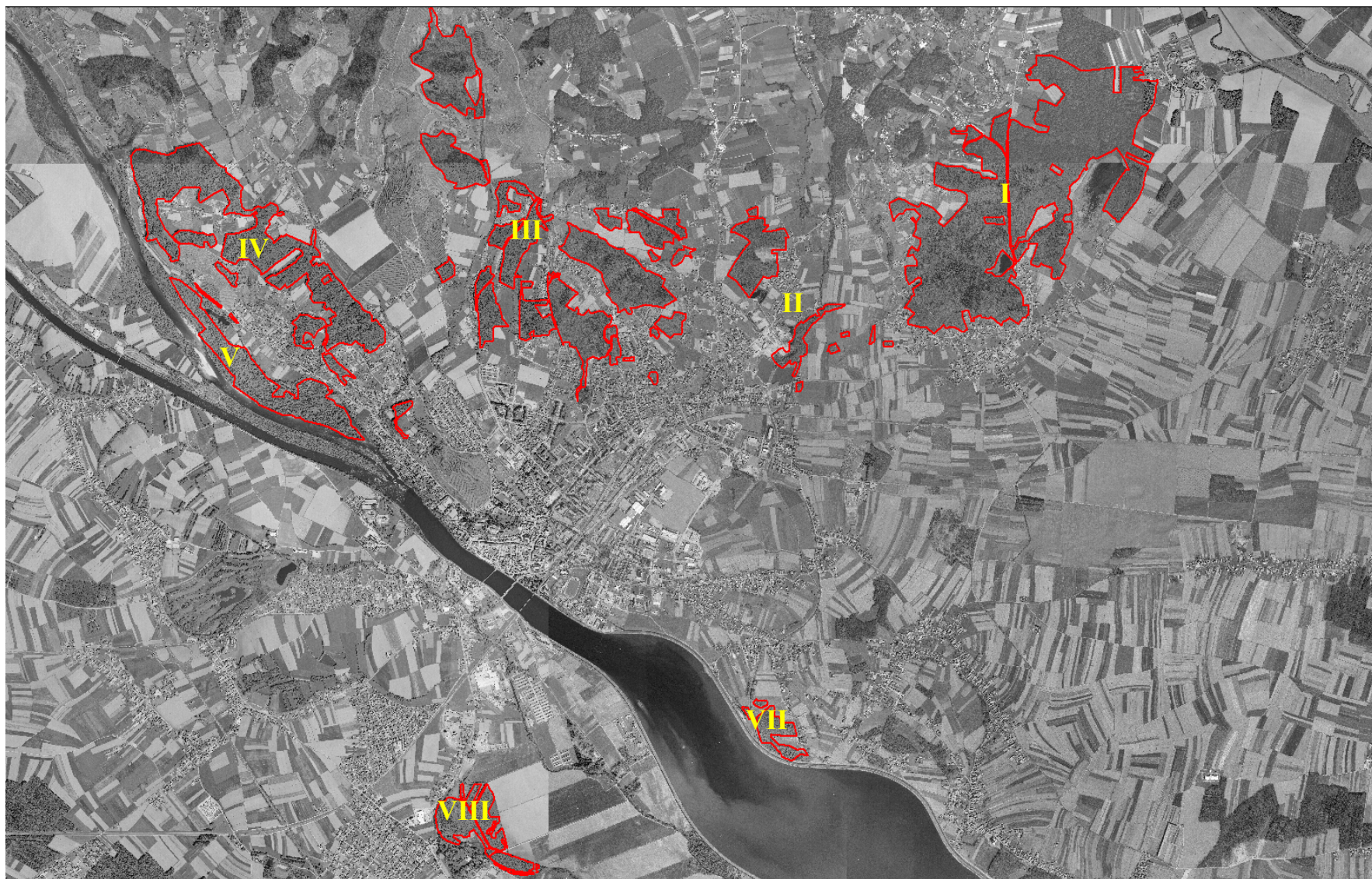
Gozdovi v bližini Ptuja so precej razdrobljeni in se zelo prepletajo s kmetijskimi površinami in novimi naselji. Za boljšo preglednost in orientacijo smo oblikovali osem gozdnih kompleksov. Pri tem smo upoštevali bližino in strnjenost gozdov, ter njihovo bližino gosteje naseljenih predelov tako mesta kot primestnih naselij, od koder je po naši oceni obisk največji. Gozdni kompleks lahko sestavlja le en gozd ali več manjših gozdnih ostankov. Za okvir smo vzeli meje mesta Ptuj, ki pa jih v primerih, ko meja seka gozd, nismo dosledno upoštevali.

Po omenjenih kriterijih smo določili naslednje gozdne komplekse:

- I. gozd ob Podvinških ribnikih – Za Trbežem,
- II. ravninski gozdovi ob potoku Rogoznica,
- III. gozdovi Mestnega Vrha,
- IV. Orešje,
- V. Dravski log,
- VI. ostanki gozda znotraj mesta Ptuj,
- VII. Osredek,
- VIII. Turnišče.

Takšna razdelitev gozdov se nam zdi najbolj primerna za načrtovanje in ponazarjanje stanj (slika 1).

V nalogi smo med mestne gozdove vključili dva različna sklopa. Prvi so tisti gozdovi, ki že danes izpolnjujejo določene vloge – neposredno izražene potrebe po njih ali gozd sam po sebi pozitivno učinkuje (varovalna, higiensko zdravstvena, podnebna funkcija, itd.). V drugi sklop gozdov spadajo tisti gozdovi, v katerih socialne in ekološke vloge do danes še niso izražene v tolikšni meri, v prihodnosti pa jih to zagotovo pričakujemo. Sem spadajo predvsem I., V., VIII. ter severni del IV. kompleksa.

Slika 1: Pregledna karta mestnih gozdov Ptuja v merilu M 1: 10 000

6.3 STANJE IN OPIS MESTNIH GOZDOV

Gozdovi, ki jih lahko uvrstimo med mestne gozdove Ptuja, spadajo pod pristojnost ZGS OE Maribor, v krajevno enoto Ptuj. Večji del (93,5 %) spada v gozdnogospodarsko enoto Destrnik. Samo VIII. gozdni kompleks na desnem bregu Drave, ob gradu Turnišče (5 %), spada v gozdnogospodarsko enoto Spodnje dravsko polje. Zaradi goste poseljenosti v okolici mesta in dobrih pogojev za kmetijstvo je večina gozdov v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozdnatost le 20,7 %.

Obravnavani gozdovi ležijo v preddinarskem fitoklimatskem teritoriju v njegovem predpanonskem obrobju. Glede na nadmorske višine prevladujejo gozdovi združbe *Quercus-Carpinetum* v *Luzula*, ki pokriva 233,8 ha ali 45,7 % površine, sledi jim *Quercus roboris-Carpinetum* s 155,6 ha ali 30,4 %. Ostale gozdne združbe zavzemajo manj kot eno četrtno površin in sicer v naslednjih deležih: *Salicetum* gr. 6,2 %, *Quercus-Fagetum* 5,7 %, *Quercus-Fagetum luzoletosum* 5,7 %, *Carici brisoides-Alnetum* 3,4 %, na poplavnih rastiščih je združba *Salici-Populeto* s 2,1 % in na gričih najdemo združbo *Luzula-Fagetum* z 0,8 %. (Gozdnogospodarski načrt ... opis gozda, 2002 in Gozdnogospodarski načrt ... opis gozda, 1997)

Gozdovi, ki smo jih predlagali za mestne gozdove so precej dobro ohranjeni, saj jih kar 60 % spada med ohranjene, 40 % pa med spremenjene. Močno spremenjenih ali izmenjenih gozdov ni.

Pri določanju ptujskih mestnih gozdov smo za osnovo vzeli mejo mesta Ptuj, in ne meje mestne občine, ki je precej večja. Vendar smo mejo prilagodili terenu in se je nismo strogo držali. Izven mestnih mej smo vključili nekatere gozdove Mestnega vrha, celoten gozdni kompleks pri Podvincih in del gozda v Orešju, izpustili pa smo nekaj ostankov gozdov v industrijski coni. Le ti so od mesta odrezani zaradi železnice in ležijo tik ob novi obvoznici. Zato smo jih že na začetku opredelili kot gozdove, neprimerne za razvoj rekreacijske in ostalih socialnih funkcij.

Preglednica 1: Izločeni gozdni kompleksi po površinah in deležih.

	KOMPLEKS	POVRŠINA (ha)	POVRŠINA (%)
I	Podvinci	187,42	39,3
II	Rogoznica	21,04	4,4
III	Mestni Vrh	113,13	23,7
IV	Krčevina	82,26	17,2
V	Dravski log	32,92	6,9
VI	Mestni gozd	3,31	0,7
VII	Osredek	13,27	2,8
VIII	Turnišče	23,86	5,0
	SKUPNA POVRŠINA	477,21	100

Na podlagi mestne karte Ptuj smo izločili tudi VI. kompleks – ostanki gozda znotraj mesta. Površine tega kompleksa v gozdnogospodarskih načrtih v večini primerov niso izločene kot gozd. Vseeno se nam zdijo toliko pomembne, da smo jih kljub temu vključili in opisali. Niso nam znane njihove natančne površine, zato smo jih ocenili s pomočjo karte. Ocenjujemo, da zavzemajo dobre tri hektare površine predlaganih mestnih gozdov, kar je manj od enega odstotka.

6.4 LASTNIŠTVO

Ptujski mestni gozdovi so razdeljeni na 964 parcel. Povprečna parcela je velika 0,47 ha. Parcel v velikosti do enega hektara je kar 853. Parcel v velikosti od 1 do 5 ha je 97, večje od 5 ha pa so le 3 parcele. Izločeni gozdni kompleksi spadajo v kar 11 katastrskih občin. V eni od njih je podatkovna baza nepopolna, saj je kar 29 parcel označenih s površino 0 m², so pa tudi primeri, ko se namesto gozda na ortofoto posnetkih že hiše.

Večina predlaganih mestnih gozdov je v zasebni lasti (85,5 %). Državnih gozdov je dobrih 14,3 %, gozdov v lasti ostalih pravnih oseb (ribiška zveza) pa je le za 0,3 %. Gozdov v lasti občine na Ptuju nimamo (preglednica 3).

Preglednica 2: Pregled površin ptujskih mestnih gozdov po lastništvu v ha. (Geodetski zavod Slovenije, 1999)

KOMPLEKS	DRŽAVNO		DRUGE PRAVNE OSEBE		ZASEBNO		SKUPAJ	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
I	1,25	0,3	1,28	0,3	185,58	39,4	188,11	40
II	3,27	0,7			19,51	4,1	22,78	4,8
III	5,81	1,2			118,96	25,3	124,77	26,5
IV	10,27	2,2			64,24	13,7	74,51	15,9
V	27,42	5,8			4,24	0,9	31,66	6,7
VII	0,12	0			7,95	1,7	8,07	1,7
VIII	19	4			1,62	0,3	20,62	4,3
SKUPAJ	67,14	14,3	1,28	0,3	402,1	85,5	470,52	100

Skupna površina po parcelah je večja od površine, ki smo jo dobili z izločitvijo gozdnih kompleksov v programu *MapInfo 7.0*. Razlog je v tem, da se meje gozdnih parcel ne ujemajo vedno z mejami gozda in zaradi neažurnosti podatkov po katastrskih občinah.

6.5 OPIS VLOG IN STANJA PTUJSKIH MESTNIH GOZDOV PO POSAMEZNIH KOMPLEKSIH

I. GOZD OB PODVINŠKIH RIBNIKIH – ZA TREBEŽEM

Slika 2: DOF5 posnetek gozdov 1. kompleksa v merilu M 1: 10 000

Med naselji Podvinci, Pacinje in Kicar se nahaja največji strnjen gozdni kompleks v bližnji okolici Ptuja in je prikazan na sliki 2. Imenuje se Za Trebežem in obsega 188,26 ha. Od mesta je oddaljen približno štiri kilometre. Naselje Podvinci leži na njegovem jugozahodnem delu in od tu pričakujemo največ obiskovalcev.

Znotraj gozda se nahajata dva ribnika, Veliki in Mali podvinški ribnik, slednji je že dve leti izprazen. Sredino sestoj seka asfaltirana cesta in gozd deli na dva velika dela, ki se med seboj precej razlikujeta.

Vzhodni del je ravninski gozd gabra in hrasta (*Quercus-Carpinetum* v. *Luzula*). Drevesne vrste, ki prevladujejo so dob in graden, beli gaber, bor ter smreka. Tukaj rastejo tudi pionirske vrste kot so breza, češnja in robinija. V nekaterih delih najdemo tudi manjše smrekove nasade, ki jih ogrožata lubadar in rdeča trohnoba. V preteklosti so tukaj steljarili, posledice pa so vidne še danes, saj se znotraj sestoja razraščata orlova praprot in robida. Sestoj je sklenjen. Prevladuje debeljak. Ponekod se razraščajo grmovne vrste in mladje, kar daje videz neurejenosti. Nekateri deli, predvsem v bližini obeh ribnikov, so precej močvirnati. Zdravstveno stanje in negovanost teh gozdov je zadovoljiva.

Sestoj je precej prepreden z gozdnimi cestami in potmi, ki pa so na nekaterih delih utrjene z gradbenimi ostanki (zdrobljena opeka, strešniki in keramika), kar kvari pogled. Predvsem ob cesti, ki poteka po sredini kompleksa, najdemo velike kupe različnih smeti – belo tehniko, stare avtomobile, gradbeni material in plastiko. Le-te se, kljub moderno urejenemu odlagališču v občini, pojavljajo tudi na novo (slika 3). Na nekaterih vseh v gozd so postavljene improvizirane lesene rampe, ki preprečujejo dostop z avtomobili in traktorji.

Slika 3: Vreče smeti v gozdu.

Prehodnost gozda je dobra. Območje ob ribniku je zaradi pestrosti rastlinskega in živalskega sveta opredeljeno kot evropsko pomembno območje ohranjanja narave – območje Natura 2000. Ob ribniku je urejena nova učna pot s petimi postajami, ki obiskovalca seznani z bogastvom rastlin in živali, ki živijo na tem območju (slika 4). Dolga je okoli 600 m in poteka po ravnini.

Slika 4: Tabli, ki označujeta začetek učne poti.

Ob velikem Podvinškem ribniku sta ob ribiški hišici in ob vodnem zbiralniku urejeni manjši parkirišči. Na večjem lahko parkira do osem avtomobilov na manjšem pa trije (slika 5). Ob glavni cesti ni nobenih oznak ali smerokazov za območje Natura 2000 ali za učno pot.

V gozd zahajajo predvsem ljudje iz naselja Podvinci. Pogosti so sprehajalci s psi, srečamo pa tudi jezdece. Domnevamo, da bodo zaradi nove učne poti sem začele prihajati tudi vodene skupine učencev iz osnovnih šol in vrtcev. Pot je enostavna in primerna za sprehode družin z majhnimi otroci. Prostor je zanimiv tudi za ornitologe, botanike in biologe. V bližini ribnika, na območju, ki je razglašeno za območje Natura 2000, prevladujeta biotopska in dediščinsko

varstvena vloga. Z ureditvijo poti in postavitvijo informativnih tabel, sta se povečali tudi poučna in rekreacijska vloga gozda.

Slika 5: Večje parkirišče ob Velikem podvinškem ribniku.

Kljub novi učni poti in vzorno urejenim tablam bi bilo primerno, da bi to pot podaljšali in krožno zaključili ter jo povezali z gozdno cesto iz naselja Podvinci. Večji del poti bi se dalo urediti že po obstoječih gozdnih cestah. Problematičen je le del na jugovzhodni strani ribnika, kjer so tla močvirnata in je močno razraščeno trstičje. Po našem mnenju bi bilo tu najbolje urediti del poti dvignjeno od tal – na mostiščih. Takšna pot bi potekala na največ 200 m. Približno 400 m poti bi potekalo po kmetijskih zemljiščih, kjer so kolovozi že urejeni in utrjeni. Tako bi pridobili krožno pot dolgo približno dva kilometra in se v veliki meri izognili gradnji novih poti.

Na večjem parkirišču je postavljen majhen koš za odpadke (slika 5), ki po našem mnenju ne zadostuje. Koš bi moral biti velik vsaj 150 litrov, oziroma bi jih morali postaviti postavili več. Glede na odmaknjenost in spokojnost kraja bi bilo primerno, da bi na parkirišču in ob kakšni postaji na učni poti postavili klopi. Naš predlog je, da se postavijo štiri klopi – dve na parkirišču in po eno pri drugi in četrti informativni tabli.

Sanirati bi bilo potrebno tudi veliko divje odlagališče smeti, ki je v središču gozda. Enako bi morali storiti še z vsemi ostalimi manjšimi smetišči, ki jih najdemo povsod ob asfaltni cesti, ki seka gozd. Prav tako bi bilo potrebno preprečiti odlaganje novih smeti. To bi lahko storili z lesenimi »zapornicami« na začetkih gozdnih cest. Vendar se pri tem pojavi problem soglasja lastnikov.

Na zahodni strani ceste se gozd ob Malem podvinškem ribniku blago vzpenja proti razloženemu naselju Kicar. Teren je od valovit do gladek. Tik ob Podvincih se vzpenja manjši hrib Tičarica, kamor zahaja veliko ljudi. Tukaj rastejo graden, pravi kostanj in rdeči bor. V preteklosti se je močno steljarilo.

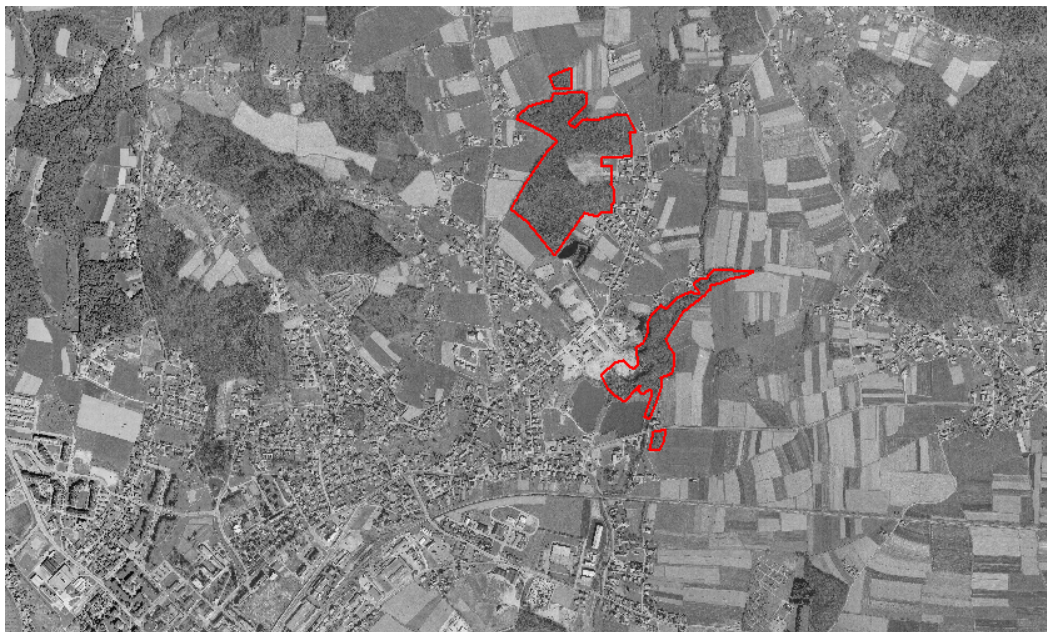

Slika 6: Zahodni – gričevnat del podvinškega gozda.

Največji obisk je v poletnem in jesenskem času, ko obiskovalci nabirajo gobe, borovnice in kostanj. Prihaja do konflikta med lastniki gozdov in nabiralci gozdnih sadežev, saj se slednji ne držijo poti, poleg tega pa plodove, predvsem kostanj, nabirajo za prodajo.

Gostota in kvaliteta gozdnih poti trenutno zadostuje številu obiskovalcev. Na vrhu hriba Tičarica, bi lahko postavili klop, kjer bi se sprehajalci lahko za trenutek spočili.

II. GOZDOVI OB POTOKU ROGOZNICA

Slika 7: DOF5 posnetek gozdov 2. kompleksa v merilu M 1: 7500

Na tem področju je več gozdnih zaplat, ki so ostale na terasah potoka Rogoznica. Tukaj še vedno prevladuje kmetijstvo. Ostanki nekdanjih gozdov se nahajajo med travniki, pašniki in njivami ter tvorijo širši ali ožji pas dreves ob potoku in jarkih (slika 7). Obvodni pasovi in obmejki imajo biotopsko, klimatsko in estetsko vlogo.

V sklop primestnih gozdov smo uvrstili le dva največja gozdna kompleksa, ki skupaj pokrivata 23,35 ha površine. Rasteta na ravnini. Najpogostejše drevesne vrste so dob, beli gaber in rdeči bor. Krošnje so v večini sklenjene, prevladujoča razvojna faza je debeljak. Drevesa so vitalna, sušijo se le posamezni hrasti. Ostale zaplate v tem kompleksu so po našem mnenju preveč oddaljene od naselij ali pa so to le ozki pasovi drevnine ob potoku in zato neprimerni za rekreacijo.

Ob Rogoznici

Gozd ob ribnikih je velik 6,01 ha. Čezenj teče potok Rogoznica, ki ima zelo razgibano strugo. Tolmuni in meandri mu dajejo poseben pečat, vendar je struga na posameznih delih polna smeti (sodov, odsluženih pnevmatik) kar vidimo na sliki 8. Je edini gozd v tem kompleksu, ki leži v neposredni bližini stanovanjskega naselja. Okoli obeh ribnikov je speljana pešpot, ki v večji meri poteka ob gozdu (slika 9). Od nje se na dveh mestih odcepita poti v gozd. Ob ribnikih je urejeno parkirišče ob ribiškem domu in igriščih, od koder je najlažji dostop do gozda. Drugod je dostop onemogočen, saj na vzhodnem robu gozda teče potok Rogoznica, ki je brez mostu, na zahodni strani pa dostop omejujejo opekarna OPTE in stanovanjske hiše. V poletnih mesecih prebivalci ob gozdu uporabljajo vodo iz potoka za zalivanje vrtov. Za to napeljejo cevi in električne kable za črpalke kar čez pešpoti in tako ovirajo sprehajalce.

Slika 8: Rogoznica polna smeti.

Ker se tukaj prepletata dva različna biotopa, voda in gozd, je v tem gozdu rekreacijska vloga upravičena, pomembna pa je tudi njegova biotopska vloga. Iz mestne četrti Rogoznica je največ obiskovalcev, prihajajo pa tudi sprehajalci iz centra mesta. Prav tako ima ta gozd estetsko vlogo, saj zakriva pogled na neurejene glinokope in opekarno.

Slika 9: Rogozniški ribnik in gozd v ozadju.

Rekreacijska vloga tega gozda je zelo velika. Sprehajalci se ne držijo določenih poti ampak se gibljejo po celotni gozdni površini. Tako so tla močno zbita, kar ovira pomlajevanje (slika 10). Prav tako je tukaj veliko BMX kolesarjev, saj imajo zaradi razgibanega reliefa naravne poligone.

Slika 10: Poteptana gozdna tla.

Ob razglasitvi teh gozdov za mestne gozdove Ptuja bi bilo potrebno odstraniti smeti iz struge potoka (slika 10). Prav tako bi bilo primerno, da bi najbolj shojene poti ogradili z nižjo leseno ograjo in tako omejili hojo izven stez. Predlagamo tudi izgradnjo lesenega mostu ali brvi čez potok, ker bi tako omogočili prehod tudi iz naselja Žabjak na severni strani. Ob ribnikih so že postavljene klopi in koši za smeti, ki so dobro vzdrževani.

Dobrava

Je največja zaplata na tej ravnini in obsega 15,01 ha. Nahaja se med naseljema Žabjak in Nova vas. Ob njenem južnem delu je ribnik, ki je nastal v opuščeni gramoznici. Zraven je tudi športni center z igrišči za tenis in odbojko. Dostopnost od tukaj je onemogočena zaradi zamočvirjenosti, zaraščenosti in strme obale ribnika. Ostale strani gozda obdajajo večje kmetijske površine, predvsem travniki in njive.

V gozd najlažje pridemo po dovoznih cestah iz naselja Žabjak. Parkirišča niso urejena. Prehodnost gozda je dobra, saj je prepreden z večjim številom vlak in traktorskih poti. Sem prihajajo na sprehod predvsem prebivalci naselja Žabjak, pogosti so sprehajalci s psi.

Gozd leži med njivami in travniki, le na jugovzhodnem delu se dotika vasi Žabjak. Za povečanje rekreacijske vloge predlagamo, da se uredi novi vhod v gozd ob teniških igriščih. Tam je že urejeno parkirišče, prav tako pa sem prihaja več ljudi. Narediti bi bilo potrebno sto metrov dolgo novo pot, ki bi jo priključili na obstoječo gozdno cesto. Na začetku bi jo morali ustrezno urediti zaradi strme brežine in močvirnatih tal. Predlagamo izgradnjo improviziranih stopnic, z leseno ograjo, podobno kot je narejeno na gozdni učni poti (slika 21), ter brv za prečkanje manjšega potoka. Dodatni ukrepi po našem mnenju trenutno niso potrebni.

III. MESTNI VRH

Slika 11: DOF5 posnetek gozdov 3. kompleksa v merilu M 1: 7 500

Gozdni kompleksi, ki se nahajajo na Mestnem vrhu, so najbolj obiskani. To so ostanki gozdov na gričevnatih obronkih Slovenskih goric, ki jih imenujemo tudi Ptujске gorice. Najgostejše naseljeni predeli Ptuja se na nekaterih mestih dobesedno zajedajo v te gozdove. Blizu so strnjena blokovska naselja in tukaj se gradijo nove soseske individualnih hiš. Nekateri gozdovi in ostanki gozda so z vseh strani obdani z naselji (slika 11).

Gozdovi Mestnega vrha so razdeljeni na deset ločenih zaplat. Skupna površina znaša 121,65 ha. Prevladujoča gozdna združba je hrast z belim gabrom – *Quercus-Carpinetum v. Luzula*. Najpogostejša razvojna faza je debeljak, nekaj pa je tudi raznomerne gozda. V gozdovih najdemo predvsem graden, beli gaber, rdeči bor, pravi kostanj, smreko in bukev.

Problematična sta predvsem pravi kostanj, ki zaradi kostanjevega raka še zmeraj propada, in smreka, ki je oslABLJENA zaradi suš in napada lubadarja. Ostala drevesa so zdrava. Deli posameznih gozdnih zaplat spadajo v zeleni pas mesta.

Posamezni gozdovi so zelo preprejeni z močno shojenimi in širokimi potmi, kar kaže, da je obiskovalcev zelo veliko. V nekatere gozdove je zaradi ograjenih vrtov, nasutih poti in velikih psov na bližnjih dvoriščih težko priti (slike 12, 20 in 21). Čeprav je bil še pred nekaj leti obisk v vseh gozdovih na tem območju neoviran, se je zaradi omejevanja gibanja in slepih poti precej zmanjšal. Vedno več je individualnih hiš, ki jih lastniki ogradijo, ne glede na poti, včasih tudi ne glede na lastnino. Vse to omejuje gibanje in onemogoča rekreacijo v gozdu, velikokrat pa tudi samo gospodarjenje.

Slika 12: Ograja preprečuje prehod ob celem jugozahodnem robu Meniškega lesa.

Ljudski vrt

Ta gozdna zaplata sega s svojim južnim koncem najbolj v mesto. Velika je 24,64 ha. Že pred drugo svetovno vojno je bil Ljudski vrt zelo priljubljeno sprehajališče z gosto mrežo dobro vzdrževanih poti. Zaradi bližine otroških igrišč, šole in parka je še danes najbolj priljubljeno sprehajališče. V bližini so tudi strnjena blokovska naselja in individualne hiše. Ob osnovni šoli

je urejeno parkirišče, namenjeno šoli, vendar ga v popoldanskem času in ob koncu tedna uporabljajo tudi nekateri obiskovalci. Obisk je po naši oceni v tem gozdu najvišji.

Gozd je na dva dela razdelila cesta, ki povezuje severni in južni del Rabelčje vasi, na zahodu pa ga omejujeta ulica Jožefe Lacko in Marušičeva ulica.

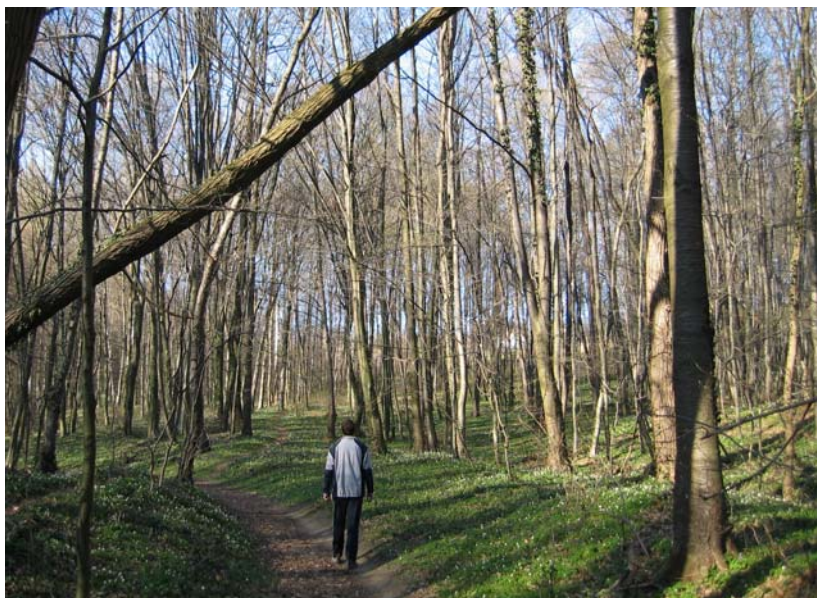
V Ljudskem vrtu je označena in urejena skoraj dva kilometra dolga krožna pešpot. Osnovne informacije o poti nam pove tabla na začetku poti (slika 13). Je lahka, poteka bolj ali manj po ravnem in je primerna za vse obiskovalce, tudi za majhne otroke. Speljana je ob potoku. Samo pešpot na več mestih ogrožajo drevesa, ki visijo čez pot (slika 14). V tem gozdu je označena in dobro vzdrževana tudi trim steza za zahtevnejše rekreativce (slika 15). Dostopnost v Ljudski vrt je zelo dobra in je mogoča iz skoraj vseh smeri. Najslabše je na severni strani, kjer je onemogočena povezava s sosodnjim gozdom – Meniškim lesovi.

Slika 13: Tabla označuje začetek sprehajalne poti.

Razen označene poti in trim steze, je gozd prepleten še s precejšnjim številom neoznačenih poti. Je priljubljena destinacija »gorskih« kolesarjev, ki si na poteh urejajo svoje skakalnice. V

posameznih delih gozda so tla zbita. Ob poti najdemo mogočne hraste in zanimivo razvejane bele gabre.

Slika 14: Obviselo drevo, ki visi čez označeno pešpot ogroža obiskovalce.

Sestoj je sklenjen. Prevladuje mlajši in starejši debeljak. V nekaterih delih je prisotno močno pomlajevanje, vendar mladje ni kvalitetno in ni negovano. Ponekod se močno razraščata leska in črni bezeg, kar daje videz neurejenosti. Nevarnost za obiskovalce lahko predstavljajo posamezna obvisela posušena drevesa in polomljene odmrle veje starih in bolnih dreves (slika 14).

Jeseni je tukaj veliko nabiralcev kostanja in gob. Velik problem je v najožjem delu gozda, kjer vrtovi, ograje in betonski ali leseni oporni zidovi segajo vse do poti. Tudi ne urejenost pešpoti in potoka, ki je zelo poglobljen, lahko motita pogled in naravni izgled gozda. Največji problem predstavlja pozidava tik ob gozdnem robu. Desna brežina potoka, po kateri poteka tudi širša pot, je na večjem delu podprta z raznimi materiali – od betonskih zložencev in betonskih zidov, do improviziranih lesenih podpornikov, ki so ponavadi vzeti iz neposredne bližine (slika 16).

Slika 15: Naprava na trim stezi.

Po našem mnenju ta gozd najbolj izpolnjuje in opravičuje svojo rekreacijsko in urbano vlogo. Na njegovem južnem delu so vzorno urejeni trije vhodi v gozd: dva čez park in eden iz ceste. V bližini je veliko parkirišče. Pešpoti je dovolj. Najdaljša 1850 m dolga krožna pot je označena. Na zelo strmih delih je zaščitena z leseno zaščitno ograjo, na delu, kjer se je udrla brežina, stoji lesen mostiček, ki omogoča nemoten prehod. Pot je možno skrajšati za polovico, saj je čez potok postavljena brv. Po našem mnenju bi bilo brvi potrebno dodati ograjo zaradi varnosti. Prav tako bi lahko na sredini poti zamenjali improvizirane in nestabilne klopi z novimi. Predlagamo, da bi na tem mestu postavili vsaj dve leseni klopi.

Opornih zidov ob robu poti ne moremo odstraniti, potrebno pa bi jih bilo zakriti in urediti. Velik betonski zid in tudi lesene oporne pregrade bi lahko zakrili z bršljanom ali s katero drugo avtohtono plezalko.

Slika 16: Improvizirani oporni zidovi ob robu gozda.

Trim steza je na novo urejena. Na novo so postavljene vse table in večina naprav. Problematičen je le en del, kjer je pot zaradi močne erozije zelo poškodovana. Sicer so uporabili zanimivo rešitev z lesenimi stebri, ki pa ne preprečuje poškodb poti. Po našem mnenju bi bila boljša lesena premostitev dolga približno 4 metre. Tako bi lahko voda odtekala po prvotni strugi in ne po poti. Na začetku izdelave diplomske naloge nas je pri trim stezi najbolj zmotilo to, da so na nekaterih delih čez stezo segala obvisela drevesa. Le-ta so medtem že odstranili.

Še pred nekaj leti je bilo možno priti iz Ljudskega vrta do Meniških lesov na njegovi severni strani, saj jih je ločil le travnik. Danes je zaradi novogradenj to onemogočeno. Tega žal ni več mogoče popraviti. Potrebno bi bilo zaščititi prehode in povezave na tistih mestih, kjer se to še da.

Gozd ob Volkmerjevi cesti

Tukaj se zelo blizu skupaj nahajata dve gozdni zaplati, ki smo ju razdelili na južni in severni del. Obe povezuje Volkmerjeva cesta. Tudi ti gozdovi so precej obiskani, vendar so manj urejeni od Ljudskega vrta. Glavne drevesne vrste so hrast, beli gaber, kostanj, bor in smreka.

Kostanj je precej poškodovan zaradi kostanjevega raka, smreka pa je ogrožena zaradi lubadarjev. V posameznih delih sestojev je prisotno močno nenadzorovano pomlajevanje, veliko pa je tudi suhega drevja in obviselih vej. Močno se razraščajo grmovnice kot so črni bezeg, dren itd.

Še posebej v ravninskem delu južne zaplate so tla močno zbita. Gostota poti je zelo visoka, zato je pomlajevanje močno ovirano. Na delu, ki se začne vzpenjati, so poti na več mestih utrjene z gradbenimi ostanki (predvsem rdeči strešniki), kar kazi naravni videz gozda. Tukaj na relativno majhni površini vzporedno potekajo tri poti, ki se na vrhu združijo v en izhod.

Največji problem severne zaplate je nedostopnost. Vanjo vodita le dve poti iz ceste na vrhu, nižje pa je težko najti pot iz gozda. Na vzhodni strani prehodnost omejujejo zaraščeni in močvirnati travniki, na zahodni strani pa ograjene hiše in pašniki.

Gozdovi v Rabelčji vasi dajejo videz neurejenosti, niso vzdrževani in so gosto preprejeni z globokimi jarki. Nekateri globlji jarki so posledica vlak in močnega erozijskega delovanja. Ni urejenih parkirišč.

Za ureditev teh gozdov bi bilo najprej potrebno odstraniti ves nasuti gradbeni material z gozdnih poti. Potem bi te poti na novo utrdili in nasuli s primernejšim materialom, na primer z drobnim peskom. Potrebno bi bilo tudi odstraniti vsa nevarna drevesa in očistiti trnje. Južna zaplata je že povezana z Ljudskim vrtom, predlagamo pa še povezavo severne gozdne zaplate z Ljudskim vrtom. Na obstoječo pot se lahko priključi nova v smeri proti dolini. Manjši potok na dnu se lahko premosti z brvjo, odstraniti bi bilo potrebno še betonske klade, ki jih je pustila Slovenska vojska in očistiti grmovje. Novo pot bi lahko priključili na že obstoječo prečno cesto. Nova povezovalna pot bi bila dolga približno 400 metrov.

Mestni vrh

Tukaj smo združili dva gozdna kompleksa. Povezujeta ju dve cesti – ena na vrhu slemena in druga po dolini. Oba sta od mesta kar precej oddaljena, vendar sta zaradi lege kar obiskana.

Slika 17: Improvizirana klop sredi gozda.

Prvi je gozd, ki se nahaja na koncu stranske doline in se vzpenja po pobočju do slemena. Na vzhodnem in zahodnem robu poteka cesta, na severu in jugu ga obdaja pašnik. Gozd je lepo prehodan. V bližini ni parkirišč, avto je mogoče pustiti ob robu ceste. Večina sprehajalcev pride peš ali s kolesom iz mestnih predelov Štuki, Rabelčja vas in Novih blokov. Iz Mestnega vrha se lahko spustimo v dolino Grajene, kjer se med sadovnjaki lahko vrnemo v mesto. V njem so speljane tri gozdne vlake, ki povezujejo zgornjo in spodnjo cesto. Ob najbolj shojeni poti nas preseneti osamljena klop (slika 17).

Ostali dve vlaki bi bilo potrebno očistiti, saj so jih na vrhu delno zakrile robinije in ostanki vinogradov. Na spodnjem robu bi morali poti bolj označiti in v enem primeru urediti dostop v gozd. Prav tako bi želeli, da se na slemenu ob izhodu iz gozda na razgledni točki postavi še vsaj eno klop. Na sliki 18 vidimo, da cesto in gozd od vinogradov loči visoka ograja, ki ograjuje celoten kompleks vinogradov. Lahko bi jo zamenjali z naravno živo mejo, kar pa se zaradi previsokih stroškov verjetno ne bo zgodilo.

Slika 18: Gozdna cesta na vrhu slemena, na levi strani so ograjeni vinogradi

Drugi gozdni kompleks je od strnjenegega naselja oddaljen dva kilometra zložne asfaltne ceste, ki se na koncu odcepi v 500 m dolgo gramozno cesto. Ob gozdu se nahaja urejen prostor za piknike in ribnik. Ob njem je urejeno parkirišče za več kot deset avtov, parkirati je mogoče tudi ob robu ceste. Ljudje sem prihajajo predvsem na daljše popoldanske sprehode.

Slika 19: Tabla označuje gozdno učno pot.

Gozd je precej razgiban. V njem izvirata dva potoka v dveh različnih dolinah, zato je raznolika tudi drevesna sestava. Na močvirnih in bolj vlažnih tleh raste črna jelša in veliki jesen, na pobočjih prevladujejo graden, rdeči bor, beli gaber, pravi kostanj in smreka. V njem je urejena in dobro vzdrževana gozdna učna pot. Na začetku je postavljena informativna tabla (slika 19), na kateri je tudi telefonska številka Zavoda za gozdove, kjer lahko obiskovalci dobijo dodatne informacije.

Slika 20: Markacija na gozdni učni poti.

Pot je krožna in zajema vse tipe gozda, ki rastejo na tem območju. Označena je z modro-rumenimi markacijami (slika 20). Na sliki 21 lahko vidimo, da so težje prehodni deli še dodatno urejeni s stopnicami in leseno ograjo. Čez gozd potekata tudi dve gozdni cesti. Na sredini gozda se nahaja gozdna jasa. Slemenska cesta povezuje ta gozd s prej opisanim.

V tem gozdu je močno prisotna socialna raba gozda, zaradi estetske in poučne funkcije. Zanimivo je, da po načrtu GGE med poudarjenimi funkcijami ni rekreacijske. Menimo, da je ta gozd za izpolnjevanje rekreacijske vloge zelo dobro urejen. Na začetku poti je urejeno veliko parkirišče, pot je dobro označena in na nekaterih mestih celi zavarovana z leseno ograjo. Problem se pojavlja le na nekaj mestih, kjer bi bilo pot potrebno na enem mestu razširiti in jo očistiti robidovja (v dolžini petih, šestih metrov), na drugem mestu pa odstraniti

tanjše drevje, ki se je povsilo nizko čez pot in popraviti bi morali lesen most. Na parkirišču bi bilo primerno postaviti tudi koše za smeti. Prav tako bi lahko na začetku poti postavili kakšno klop.

Slika 21: Na strmem delu so zgrajene stopnice in postavljena ograja za lažjo prehodnost.

Meniški lesovi

Meniške lesove sestavlja kompleks treh gozdnih zaplat. Drevesna sestava je beli gaber, pravi kostanj, hrast, bor in smreka. Rastejo na pobočjih z blagim naklonom. V gozdovih prevladuje starejši debeljak. Sklep je sklenjen. So zelo blizu mesta, vendar je dostopnost omejena in se je v zadnjih letih zelo zmanjšala predvsem na južnem robu, od koder prihaja največ obiskovalcev. Glavni razlog so nove stanovanjske hiše. Njihovi lastniki so parcele ogradili in ponekod zasuli gozdne ceste (slika 22) in onemogočili dostop tako sprehajalcem kot tudi lastnikom gozdnih parcel. V veliko primerih je gozdni rob le podaljšan del vrta kot vidimo na sliki 23.

Vseeno je tudi tukaj obisk precej velik. To se vidi v gosti mreži dobro shojenih poti. Opaziti pa je, da se na nekaterih delih poti počasi zaraščajo, kar je posledica prej navedenih

samovoljnih zagraditev. Ta gozd uporabljajo tudi za manj primerne oblike rekreacije, kot so dirke z motornimi kros kolesi.

Slika 22: Pregrajena pot

Še pred nekaj leti je bilo do teh gozdov mogoče priti tudi preko Ljudskega vrta, kar pa danes ni več možno. Obstaja velika verjetnost, da bo tudi najbolj priljubljena in shojena pot kmalu na zahodnem koncu zaprta tako, kot so zaprti že vsi dostopi ob južnem in jugozahodnem delu. Na severnem delu je gozd ograjen zaradi obore damjakov, vendar le ta ne ovira močnejše prehodnosti, saj je gozdna cesta speljana ob njej. Tako močnih posegov v gozdni rob, kot so na tem delu, ni v nobenih drugih gozdovih obravnavanih v tej diplomski nalogi. Lastniki sosednjih parcel so si neupravičeno prisvojili do 10 m širok pas gozdnega roba, ki jim služi za garaže, skladovalnice drv, ropotarnice, skladišča, smetišča...(slika 23).

V Meniških lesovih se mora ohraniti vse še obstoječe vhode v gozd. Le-te bi bilo potrebno razširiti in opredeliti kot gozdne ceste ter jih tako zaščititi pred zaprtjem. Dva najpomembnejša vhoda sta na vzhodu in zahodu gozda. Eden je speljan tik ob stanovanjski hiši za vinogradom iz ulice Jožefe Lacko in ga je težko najti. Drugi je 200 metrov oddaljen od ceste, ki povezuje Rabelčjo vas in poteka tik ob kmetiji. Ta vhod bi bilo potrebno speljati na novo na začetku travnika pred omenjeno kmetijo. Nova pot bi potekala 50 metrov mimo vinograda in sto

metrov po traktorski poti med njivami. Vstopne točke bi lahko označili z usmerjevalnimi tablamami postavljenimi na začetku obeh ulic. Ohranitev vstopov v gozd ni pomembna samo za razvoj rekreacijske vloge gozda, ampak je osnovni pogoj za neovirano gospodarjenje z gozdom.

Slika 23: Gozd kot skladišče.

Kljub slabi dostopnosti je gostota poti v gozdu zadovoljiva. Po zgledu v Ljudskem vrtu ali gozdni učni poti v Mestnem vrtu, bi lahko z oznakami označili krožno pot. Predlagamo, da bi ob dveh glavnih vseh v gozd postavili tabli z dolžino in opisom različnih poti. Zraven bi postavili tudi po eno klop.

Lastnikom parcel ob gozdu bi morali preprečiti uporabo gozdnega roba za skladišča in smetišča (slika 23). V dolini na severni strani ob obori damjakov bi bilo potrebno odstraniti ves kup smeti – pohištvo, lesena okna in vrata.

IV. GOZDOVI PRI KRČEVINI – OREŠJE

Slika 24: DOF5 posnetek gozdov 4. kompleksa v merilu M 1: 5 000.

Gozdovi Krčevine pri Ptujju so izločeni posebej, saj jih od gozdov Mestnega Vrha loči dolina potoka Grajene ter prometna cesta Ptuj – Maribor. Sem prihajajo predvsem prebivalci Krčevine, Orešja in Vičave. V ta kompleks smo vključili gozd med Krčevino pri Ptujju in naseljem Orešje ter gozd na pobočju Hinčevega hriba (slika 24). Nekateri zaradi strmine spadajo med varovalne gozdove.

Površina teh gozdov znaša 80,01 ha. Relief je gladek do valovit. Prevladujejo debeljaki. Najpogostejša gozdna združba je *Quercus-Carpinetum* v. *Luzula*. Najpogostejše drevesne vrste so bukev, graden, kostanj in smreka. Gozdovi so lahko prehodni in dostopni predvsem iz

zahodnega dela iz Sovretove poti, ki poteka po vrhu slemen. Na vzhodnem robu dostopnost onemogočata večji potok Grajena in cesta Ptuj-Vurberk-Maribor. Parkirišč v bližini vhodov v gozd ni. Dostopi v gozd so velikokrat shojeni kar iz nasipa ceste (slika 25). Obisk v teh gozdovih se močno poveča jeseni, ko dozori kostanj.

Slika 25: Vhod v gozd s Klepove ulice.

Ta gozdni kompleks lahko razdelimo na južni (bliže mestu) in severni del (na sliki 24 ju ločuje zelena črta). V severnem delu so zaradi oddaljenosti rekreacijska in ostale socialne vloge gozda manj pomembne. Obisk se poveča le jeseni zaradi gozdnih sadežev. Zato v tistem delu gozda ne predlagamo nobenih sprememb.

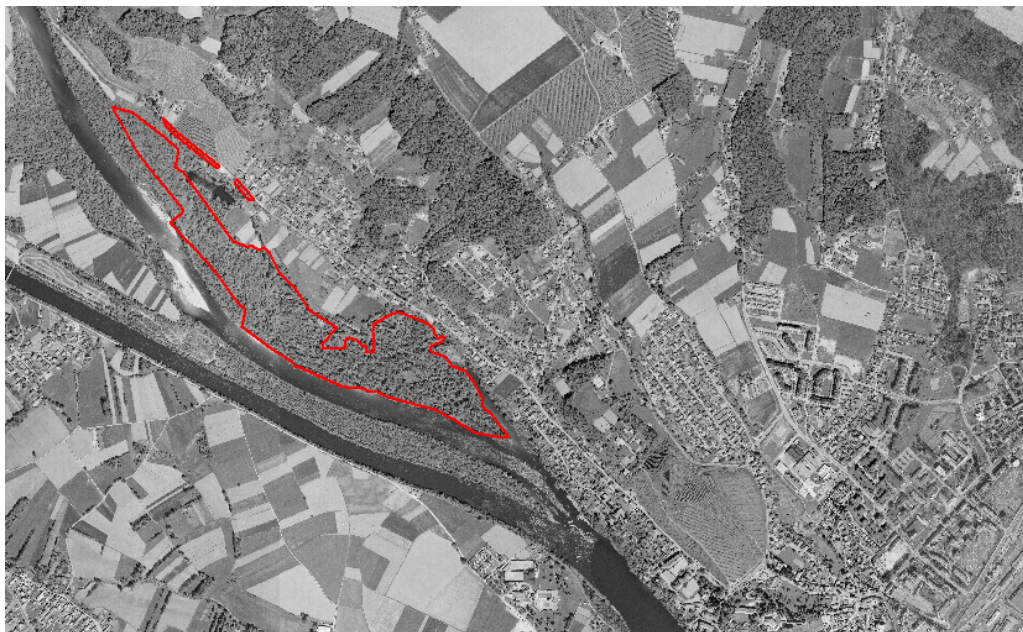

Slika 26: Gozdna pot.

Drugačna situacija je v južnem delu tega gozdnega kompleksa. Glede na bližino mesta zahaja sem vsakodnevno veliko ljudi. Prepredenost s potmi je dobra. Poti so dobro vzdrževane (slika 26), pogrešamo pa kakršnekoli oznake.

Predlagamo, da se v okviru že obstoječih poti označi oziroma opiše krožna pot, dolga približno 1500 metrov. Vstopna točka bi bila iz Klepove ulice (slika 25). Pot bi se spustila v dolino do potoka Grajena, nato bi se dvignila do Sovretove poti, jo prečkala in se vzpela do vrha nad Orešjem, od koder bi se vrnila na izhodiščno točko. Vanjo bi lahko vključili tudi razgledno točko, saj so iz vrha grebena vidne Haloze in celotno Dravsko polje s Pohorjem. Za lažjo dostopnost za pešce iz Štukov in novih blokov predlagamo, da Mestna občina Ptuj zgradi pločnik ob zelo prometni Maistrovi ulici, od križišča Bratje Reš do odcepa Ulice Vide Alič, v dolžini enega kilometra. Ob povezovalni cesti med Sovretovo potjo in Klepovo ulico bi lahko uredili tudi manjše parkirišče za vsaj štiri avtomobile, za obiskovalce iz centra mesta.

V. DRAVSKI LOG

Slika 27: DOF5 posnetek gozdov 5. kompleksa v merilu M 1: 7500.

Dravski log obsega 31,66 ha. Prevladuje sklenjen sestoj debeljaka. Prevladujoča gozdna združba je *Salici-Populetum*. To so predvsem državni gozdovi, le manjši delež je v zasebni lasti.

Kot že samo ime pove, so to poplavni gozdovi ob reki Dravi (slika 29). Raztezajo se med Dravsko strugo in naseljema Vičava ter Orešje, kar je lepo vidno na sliki 27. Del tega gozdnega kompleksa že spada v Krajinski park Drava. Izjemno sta poudarjeni varovalna in biotska funkcija. Ta gozd ima zelo pomembno biotsko in tudi varovalno funkcijo, saj preprečuje reki, da bi ob višjem vodostaju odplavljala obrečna tla.

Slika 28: Gozdna cesta v gozdovih ob Dravi.

Danes ti gozdovi izgledajo manj primerni za rekreacijo. Največji problem povzroča visoka in močno razrasla podrast v vegetacijski dobi, ki onemogoča prehodnost in omejuje preglednost (slika 28). To daje tem gozdovom videz neurejenosti.

Slika 29: Obrežni gozd

Vseeno so bili ti gozdovi še pred desetimi leti bolj obiskani. Še posebej med poletnimi meseci so sem prihajali kopalci in sprehajalci. Bili so zelo priljubljeni prostori za piknike, nekateri posamezniki sem še vedno radi zahajajo. Ta gozd ima zaradi svoje strukture in bližine reke Drave velike možnosti za razvoj rekreacijske in ostalih socialnih vlog gozda. V neposredni bližini raste tudi Hinčjeva sekvoja, najvišja sekvoja v Sloveniji, ki je tudi del naravne dediščine.

Za povečanje rekreacijske in ostalih socialnih oziroma urbanih vlog gozda bi bilo po našem mnenju potrebno urediti nekaj stvari. Ker večina obiskovalcev pride sem z avtomobili, bi morali urediti večje parkirišče – vsaj za deset avtomobilov. Najprimernejši prostor bi bil ob mrtvem rokavu, kjer že sedaj parkirajo avtomobile kar ob robu ceste. Prav tako bi bilo potrebno odstraniti odmrle drevesa in z rednim čiščenjem gozda omejiti razraščanje bršljana in srobot. Velik del gozdnih cest je že sedaj primerno urejen. Popraviti bi bilo treba le navoz na glavno cesto, ki je zelo strm in delno poškodovan zaradi vode. Prav tako bi bilo potrebno očistiti del gozdne ceste, ki ga zaraščata visoka trava in kanadska zlata rozga. Tako bi dobili krožno pot.

Pot bi potekala po naslednji trasi: na parkirišču ob mrtvem rokavu bi cesta peljala v desno ob robu vode. Ob prihodu na kmetijska zemljišča bi se v križišču znova obrnila desno in vodila naravnost vse do struge Drave. Tam bi znova zavila desno, vse do »brzic«. Ta del poti je že sedaj primerno urejen. Nato bi pot peljala še približno 200 metrov naprej, se v križišču znova obrnila v desno in končala ob parkirišču.

Glede na to, da so ti gozdovi ob robu Krajinskega parka Drava, bi lahko ob urejeni poti postavili tudi primerne informativne table in naredili gozdno učno pot. Na glavni cesti bi postavili usmerjevalno tablo, saj je odcep delno skrit med zelenjem. Glede na to, da so gozdne ceste že narejene, domnevamo, da stroški ureditve tega območja ne bi bili previsoki.

VI. MESTNI GOZDOVI

V samem mestu imamo nekaj majhnih ostankov gozda, ki v nekaterih primerih sploh niso izločeni kot gozd. To so majhne zaplate in s stališča rekreacijske vloge gozda nimajo večjega pomena, saj so premajhne. Zato pa imajo toliko večjo estetsko, habitatsko in klimatsko vrednost. V veliko primerih so ti gozdovi zelo pod pritiskom svoje okolice.

Grajski grič

Najpomembnejša gozdna zaplata je na grajskem griču, ki pa v gozdnogospodarskih načrtih ni izločena. Skupaj z gradom tvori značilno kuliso mesta Ptuj. Glavna vloga tega gozda je varovalna, saj je grajski hrib zelo strm, pomembna pa je tudi njegova estetska vloga. Problem predstavlja starost in poškodovanost dreves. Velika je zaraščenost z grmovnicami, večina dreves je močno ovešena z bršljanom in srobotom. Gozd na grajskem griču je zanemarjen in neurejen, kar zelo kazi izgled, saj ob njem poteka turistična pot na grad.

Najprej bi bilo primerno odstraniti vse smeti –to so predvsem pločevinke in steklenice. Nato bi bilo potrebno odstraniti vsa bolna, stara in poškodovana drevesa. Omejiti bi morali tudi razraščanje srobot in bršljana ter izsekati grmovje. Dobro bi bilo narediti vedutno sečnjo, saj posamezna drevesa že zakrivajo pogled na grad. Menimo, da bi bilo za izpolnjevanje estetske vloge potrebno izpadla drevesa zamenjati z novimi.

Ostanki gozda v mestu

Ostale gozdne zaplate dajejo lepši videz stanovanjskim naseljem in omogočajo bivališče raznovrstnim divjim živalim. Prevladujejo ptice, vidimo lahko tudi veverice, kune in celo srnjad. So precej homogene drevesne sestave. Tako je v nekaterih prisoten le graden (slika 30), v drugih sta h gradnu primešana še breza in rdeči bor.

Slika 30: Majhna zaplata gozda med hišami.

V mestu se nahaja le šest takšnih gozdnih zaplat. Le ena ustreza definiciji gozda in je večja od pol hektara. Na teh površinah se zaradi majhnosti rekreacijska vloga ne more izvajati. Lahko pa trdimo, da je v teh zaplatah izjemno poudarjena estetska funkcija, prav tako tudi klimatska in habitatna funkcija. Predlagamo, da te gozdove pustimo nespremenjene in jih le zavarujemo pred izkrčenjem.

VII. OSREDEK

Slika 31: DOF5 posnetek gozda 7. kompleksa v merilu M 1:5000.

Na Ptujskem polju, znotraj meje mesta Ptuj, je to eden redkih gozdnih ostankov (slika 31). Leži ob Ptujskem jezeru in kinološkem poligonu. Sestavljajo ga tri zaplate, od katerih največja pokriva 7,31 ha, manjši dve pa sta veliki le 0,48 ha in 0,27 ha. Severni in južni del ločuje daljnovod, zahodni del pa je odrezan zaradi kanala potoka Rogoznica. Glavna drevesna vrsta je topol, zraven pa najdemo tudi vrbo, robinijo in lipo. Gozdna združba je *Salici-Populetum*. Prevladujoča razvojna faza je debeljak.

Na njegovi zahodni strani se v gozd zajeda travnik in na njegovem robu je postavljena kmetija. Čez gozdno zaplato je speljana gramozna cesta, ki jo sprehajalci uporabljajo za bližnjico do nasipa Ptujkega jezera. Nasip jezera in Ranca (prostor za splavitev čolnov) sta zelo priljubljeni sprehajalni in kolesarski točki. Z nasipom ga povezuje leseni most (slika 33). Gozd na gosto prerašča visoka kanadska zlata rozga, bezeg, močno pa se pomlajujejo tudi nekatere

drevesne vrste (slika 32), zato je gozd težko prehoden. Južni del je ograjen in je spremenjen v pašnik za konje.

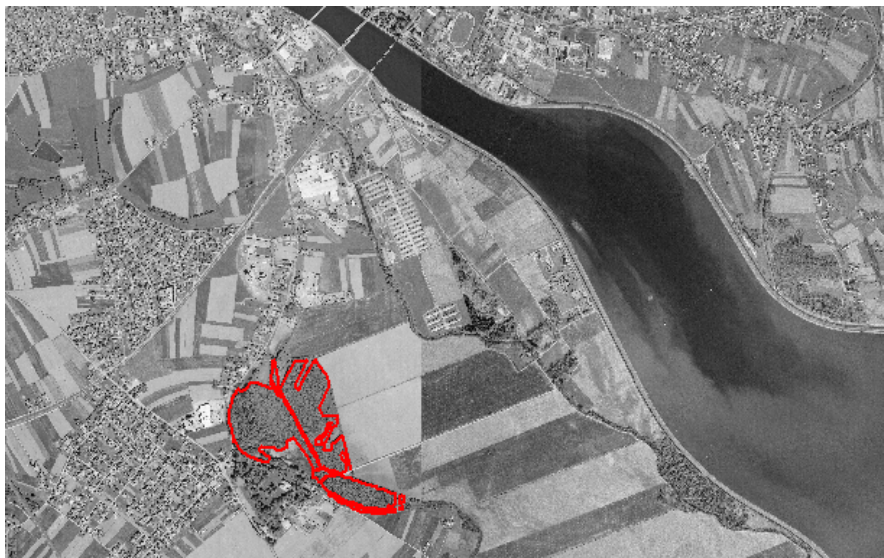
Slika 32: Visoka podrast ovira pogled in gibanje.

Zaradi majhnosti, goste in visoke podrasti ter ograjenega pašnika ta gozd nima večje rekreacijske vloge. Kljub temu je pomemben zaradi svoje biotopske funkcije, pa tudi klimatska in estetska vloga gozda nista zanemarljivi.

Slika 33: Vstop v gozd čez mostiček.

VIII. TURNIŠČE

Slika 34: DOF5 posnetek gozda 8. kompleksa v merilu M 1: 10 000

Turnišče je edini gozdni kompleks, ki se nahaja na desnem bregu Drave in smo ga vključili v to diplomsko nalogo. Nahaja se ob gradu, kjer potekajo dejavnosti Srednje kmetijske šole in Konjeniškega kluba. V bližini gradu Turnišče je urejen grajski park, ki je hkrati botanični vrt (slika 34). Na njegovem skrajnem južnem delu se ga dotika nova ptujska obvoznica. To so predvsem državni gozdovi.

Sem prihajajo ljudje iz naselja Hajdina. Velik je 19,85 ha. Prevladuje gozdna združba *Carici brisoides-Alnetum*. Med drevesnimi vrstami prevladujejo črna jelša, veliki jesen in topoli. Območje je precej močvirnato. Med gradom in gozdom se nahaja nekoč velik grajski ribnik (slika 35), ki preprečuje povezavo parka z gozdom. Sedaj ribnika ne urejajo več, zato ga močno zaraščajo vrbe. Lovci ribnik uporabljajo za gojenje različnih vrst divjih rac, predvsem za race mlakarice.

Kompleks je strnjen, prehodnost ovirajo potok in odvodni kanali. Tukaj je zelo veliko vode. Močno se razrašča visoka podrast. Vseeno daje obisk tega gozda zelo prijeten občutek. Čez

kompleks je speljana gramozna cesta (slika 37), ki vodi k Turniškim travnikom. Od nje se odcepijo dobro utrjene vzporedne vlake (slika 36), ki omogočajo gospodarjenje s črno jelšo in velikim jesenom. Med seboj niso povezane. Ob gradu je urejeno precej veliko parkirišče za 30 avtomobilov za potrebe šole in konjeniškega kluba.

Slika 35: Nekdanji grajski ribnik v turniškem gozdu.

Turniška graščina in njena okolica sta bili dolgo časa zapuščeni. Sedaj so začeli obnavljati grajsko stavbo, hkrati pa vzorno skrbijo tudi za nekdanji grajski park, ki je hkrati arboretum.

Slika 36: Gozdna cesta.

Predlagamo, da bi v oživitev gradu in njegove okolice vključili tudi gozdove v njegovi neposredni bližini. Tako bi lahko uredili pot okoli grajskega ribnika, ter s prečno cesto povezali med seboj že obstoječe utrjene vzporedne gozdne ceste. Prav tako predlagamo izgraditev poti okoli grajskega ribnika, ki bi imela začetek v grajskem parku. Zaradi občutljivega terena predlagamo, da se v veliki meri držimo že obstoječih cest. Menimo, da bi pot okoli ribnika v nekaterih delih dvignili na »mostišča«.

Slika 37: Cesta skozi gozd

6.6 FUNKCIJE PTUJSKIH MESTNIH GOZDOV

Gozd opravlja določene funkcije tudi takrat, ko človeka ni zraven, oziroma se jih le-ta ne zaveda. Toda v trenutku, ko se človek določene funkcije gozda zave in jo začne izkoriščati, govorimo o vlogi gozda. Vloga gozda se navezuje na funkcijo, ki jo gozd že opravlja. Vloge gozda niso stalne in se z razvojem družbe spreminjajo ali se celo pojavljajo nove. Odvisne so od velikosti in vitalnosti gozda ter kraja, kjer leži (Anko, 1995).

V splošnem ločimo tri glavne skupine vlog, ki naj bi jih gozd opravljal: proizvodne, ekološke in socialne. Čeprav naj bi bile vse vloge gozda zaželenne in med seboj enakovredne, smo hitro odkrili, da so razmerja med njimi različna. Tako se lahko vloge med seboj pospešujejo, so neodvisne, se omejujejo ali celo izključujejo. Zato je pomembno, da poznamo vloge, ki naj bi jih določen gozd izpolnjeval, pa tudi relacije med njimi (Anko, 1995).

Še posebej so različna razmerja med vlogami vidna v mestnih gozdovih, kjer so poudarjene predvsem socialne vloge gozda. Sledijo jim ekološke, proizvodne vloge pa so v mestnih gozdovih manj poudarjene.

V tej diplomski nalogi bomo pod drobnogled vzeli naslednje socialne funkcije: rekreacijsko, estetsko, poučno in dediščinsko. Od ekoloških funkcij pa so poudarjene biotopska, varovalna, habitatna in klimatska. Pregledna karta funkcij Ptujskih mestnih gozdov je podana v prilogi D. Na 158 ha je izjemno poudarjena vsaj ena od ekoloških ali socialnih funkcij, ki določa način gospodarjenja. V ostalih predlaganih gozdovih funkcije ne vplivajo bistveno na gospodarjenje.

V preglednici 2 vidimo, da pri izjemno poudarjenih funkcijah vodi biotopska, ki zavzame 17,3 % delež površine. Sledi ji estetska funkcija, ki prekriva 9,7 % površine ter varovalna z 6,4 %. Izjemno poudarjeni sta še poučna z 5,1 % in rekreacijska funkcija z »le« 4,8 % površine. Vidimo, da je najpogostejša ekološka funkcija, ki ji zanimivo sledi estetska. Rekreacijska funkcija je komaj na šestem mestu, celo za poučno funkcijo. Še bolj je zanimiv razpored

poudarjenosti površin pri drugi stopnji. Več kot 71 % površine prekriva estetska funkcija, druga je biotopska, ki pokriva 58,8 % površine ter klimatska z 48,5 %. Rekreatijska funkcija se tu uvrsti na četrto mesto in zavzema 33,7 % površin. Pomembno je, da vemo, da se funkcije med seboj lahko prekrivajo. Tako imamo primere, ko se med seboj na isti površini prekrivata po dve izjemno poudarjeni funkciji, pri II. stopnji poudarjenosti pa celo pet različnih funkcij (priloga D).

Preglednica 3: Površine gozdov po funkcijah in poudarjenosti (Gozdno gospodarski načrt ..., splošni del, 2002)

	I.stopnja	%	II.stopnja	%
Rekreacijska	23,75	4,8	167,35	33,7
Estetska	48,4	9,7	355,94	71,6
Poučna	25,39	5,1		0
Dediščinska		0	125,33	25,2
Biotopska	86,17	17,3	292,03	58,8
Varovalna	31,66	6,4	20,95	4,2
Klimatska		0	240,93	48,5
Habitatna		0	84,85	17,1

Nenavadno je, da sta med izjemno poudarjenimi funkcijami estetska in poučna izraženi na večji površini kot rekreacijska, saj običajno le-te med seboj sovpadajo. Ni namreč razumljivo, da izjemno poudarjena in poudarjena estetska funkcija zavzemata skoraj dvakrat večjo površino od rekreacijske. Domnevamo, da je bila ocena površin za rekreacijsko funkcijo podcenjena.

Možno je, da predstavljeni podatki ne kažejo realne slike. Ob pregledu le-teh smo namreč odkrili, da se funkcije in površine med seboj razlikujejo po posameznih virih. Tako so se podatki v digitalni obliki zelo razlikovali od natisnjenih podatkov v uradnih Gozdnogospodarskih načrtih revirja Destnik ter prav tako od karte funkcij. Mi smo, na priporočilo gozdarjev krajevne enote Ptuj, za obdelavo vzeli uradne podatke iz natisnjenega gozdnogospodarskega načrta.

6.6.1 Rekreacijska funkcija

Prebivalci večjih mest za dobro počutje v svojem okolju potrebujejo prijeten prostor za počitek in sprostitev. Zelene površine v mestu so idealni kraji za to, saj gozd s svojim vplivom ustvarja prijetnejše bivalno okolje. V gozd prihajajo meščani, da se sprostijo, razgibajo, nadihajo svežega zraka ali se le spočijejo.

Med predlaganimi gozdovi je rekreacijska funkcija izjemno poudarjena na relativno majhni površini (4,8 %), to je v posameznih odsekih na Mestnem vrhu ter v Orešju. Vendar pomembnost te vloge narašča, saj je rekreacije v bližnjih gozdovih vedno več, o čemer priča shojenost in gostota poti v gozdovih.

Želje in predstave rekreacije v gozdu se med posameznimi interesnimi skupinami zelo razlikujejo, zato domnevamo, da se bodo pojavili konflikti med različnimi rekreacijami. V nasprotju pogosto pridejo kolesarji in umirjeni sprehajalci, vedno pogostejši pa so tudi motoristi s kros motorji.

Za krepitev rekreacijske funkcije 1. stopnje poudarjenosti pospešujemo naravno sestavo in ohranjamo čim večjo pestrost gozda. Skrbimo za ohranjanje dreves zanimive rasti, atraktivnih plodonosnih vrst in primerno vzdrževanih in označenih poti, ob katerih uredimo primerna počivališča in razgledišča. Ob poteh postavimo informacijske table, ki seznanijo obiskovalca z gozdom in obnašanjem v njem. Še posebej moramo biti pozorni na odmrlo drevje ali posamezne veje v bližini sprehajalnih poti. Gospodarjenje naj bo malo površinsko, s popolnim gozdnim redom. Po končani sečnji uredimo poti in vlake ter vzpostavimo prvotno stanje. Pomembno je, da pri načrtovanju rekreacijskih dejavnosti v gozdu gozdarska stroka sodeluje z različnimi javnostmi že od začetka ter upošteva njihove različne želje (nove poti, kolesarske steze, urejena kurišča, itd.).

6.6.2 Estetska funkcija

Estetska funkcija gozdov je za mesto Ptuj zelo pomembna. To je razvidno tudi iz preglednice 2, saj je izjemno poudarjena na 48,7 ha, močno poudarjena pa celo na 355,95 ha. Takšno površino je estetska funkcija verjetno dobila zaradi gozdov na gričih Slovenskih goric v zaledju mesta, ki mu dajejo videz zelenega in prijaznega mesta.

Gozdovi razbijajo strnjenost mesta in blažijo občutek utesnjenosti. Estetska funkcija je izjemno poudarjena v delu I. kompleksa ob Podvinških ribnikih in v III. kompleksu ob gozdni učni poti, močno poudarjena pa je v skoraj vseh ostalih kompleksih.

6.6.3 Poučna funkcija

Poučna funkcija je zelo pomembna za vse obiskovalce gozda. Z informativnimi tablamami ob vstopu v gozd, lahko sprehajalce na nevsiljiv način poučimo o pomenu gozda ter jih opozorimo na kulturo obnašanja v gozdu. Z označenimi stojišči na poti jih seznamimo z rastlinskimi in živalskimi prebivalci gozda. Skrbeti moramo za primerno označene, vzdrževane in urejene poti in izdati tiskane vodnike za šole in vrtce ter ostale zainteresirane uporabnike, če je to mogoče. Na najbolj ogrožena mesta postavimo opozorilne table o prepovedi vožnje v naravnem okolju.

Poučna funkcija je izjemno poudarjena na učni poti ob velikem podvinškem ribniku, ter v gozdu pod Gomilo kjer je urejena gozdna učna pot. Podobne poti bi lahko uredili še v ostalih gozdnih kompleksih.

6.6.4 Funkcija varstva naravnih vrednot

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot ni nikjer izjemno poudarjena. V drugo stopnjo poudarjenosti spada del gozda ob Podvinškem ribniku, kjer je razglašeno območje Natura 2000. Tukaj je še nekaj dreves izjemnih dimenzij, ki so zavarovana z odlokom, vendar se drevesa v večini nahajajo ob hišah, kapelah ali cerkvah.

6.6.5 Biotopska funkcija

V mestih z malo zelenimi površinami ima biotopska funkcija poudarjeno vlogo. Čeprav Ptuj nima malo zelenih površin in je v njegovi bližini precej gozda, je ta funkcija vseeno izjemno poudarjena na precejšnjih površinah. Kot je razvidno iz preglednice 2, je to najbolj razširjena izjemno poudarjena funkcija, saj obsega kar 86,17 ha.

V vsaki gozdni zaplati najdemo veliko različnih rastlinskih in živalskih vrst. Tako ostanki gozda nudijo prostor za gnezdenje, kritje in prehod različnim vrstam ptičem, glodalcem, kunam, mali divjadi in celo srnjadi. Biotopska funkcija je izjemno poudarjena v gozdnih kompleksih Krčevina, Dravski log, Rogoznica in Osredek.

6.6.6 Varovalna funkcija

Varovalna funkcija je izjemno poudarjena le v V. kompleksu, kjer pa je prisotna na celotni površini. Tam gozd varuje obrežje pred erozijo Drave.

7 PRAVNI STATUS MESTNIH GOZDOV

Gozdove v bližini mesta so prvič zavarovali z Odlokom o razglasitvi varovalnega gozda v okolici mesta Ptuj že leta 1969 (Odlok o razglasitvi, 1969 cit. po Gozdno gospodarskem načrtu ..., splošni del, 2002). Ta odlok vključuje nekaj površin ob Dravi in Krčevini pri Ptuj. V njem so razglašena zavarovana območja in spomeniki narave na območju občine Ptuj.

Čez desetletje, 1979 leta, je takratna občina Ptuj, največja v Sloveniji, sprejela nov odlok: Odlok o razglasitvi in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave na območju občine Ptuj (Odlok o razglasitvi, 1979). V prvem členu, ki določa zavarovana območja, so za današnjo Mestni občino Ptuj pomembne naslednje točke:

- 1. točka: zeleni pas mesta Ptuj, ki zajema celotno ureditveno območje mesta Ptuj (površina 15 ha), nadalje gozdove na območju, ki je zavarovano z odlokom o razglasitvi varovalnega gozda v okolici mesta Ptuj,
- Del 6. točke: Turnišče, okolje gradu (parcele od 3048 – 3085) in Hincejev vrtni park,
- 7. točka: krajinski park Kicar in ribniki v Podvincih,
- 9. točka: krajinski park Krčevina (Odlok o razglasitvi, 1979).

Podrobnejši opis odloka je podan v prilogi A. V spremembah in dopolnitvi prej omenjenega člena so leta 1989 črtali sedmo in deveto točko ter dodali 19. točko, v kateri so za naravni rezervat razglasili Ribnike pri Podvincih (Odlok o spremembah, 1989). Natančnejši opis je podan v prilogi B.

Oba odloka sta pomanjkljiva, saj v nobenem ni določena dolgoročna strategija upravljanja z gozdovi in tudi nosilec finančnih stroškov ni opredeljen. Prav tako sta oba odloka neaktualna, saj se je od njunega vstopa v zamenjala družbena ureditev, denar in potrebe po mestnih gozdovih.

8 DANAŠNJE POTREBE PO MESTNIH GOZDOVIH

Vse zelene površine so v modernih mestih vedno pomembnejše. Bolj je človek odtujen naravi, bolj jo pogreša. Glede na blagodejni vpliv zelenih površin na mestno življenje, bo njihov pomen le še rasel.

Slovenija je zelo gozdnata dežela, saj kar 57 % države pokriva gozd. Gozd je viden skoraj vsepovsod. To daje ljudem občutek, da je gozda dovolj ali celo preveč. Vendar podrobnejši podatki kažejo, da je gozdov ob slovenskih mestih vedno manj. Poselitev, industrija in infrastruktura so glavni dejavniki, ki vplivajo na krčenje gozdnih površin v okolici mest. Tako je gozdnatost v bližini slovenskih mest le od 15 – 30 %. Vendar manj kot je gozdov, bolj narašča njihov pomen v urbanem okolju. Ohranjajo biotsko raznovrstnost mest in pozitivno vplivajo na kvaliteto urbanega prostora (Hostnik, 2004).

Ptuj spada med mesta, kjer je gozdnatost »le« 20%. Mestne gozdove najbolj ogroža poselitev, saj je spremembo namembnosti zemljišča lažje doseči na gozdnih površinah kot na kmetijskih.

Mestni gozdovi in njihov pomen v urbani krajini je v Ptujju med prebivalci, občinskimi politiki in občinskimi strokovnimi službami neznan. Nekaterim se zdi celo nepotreben in odveč. Vseeno se občasno pojavijo posamezniki izven gozdarske stroke, ki bi želeli vedeti več o mestnih gozdovih in njihovem statusu. Vendar so te pobude omejene na izgradnjo ali obnovitev kakšne poti v bližini njihovega doma.

9 RAZPRAVA IN SKLEPI

9.1 RAZPRAVA

Pomen mestnih gozdov se bo v prihodnosti še povečeval. Vendar ugotavljamo, da trenutno stanje in obravnavanje mestnih gozdov glede na njihov pomen ni nezadostno le na Ptuj, ampak v večini slovenskih mest. Zakaj mesto sploh potrebuje svoje gozdove? Mestni in primestni gozdovi s svojo lego v mestu in njegovi bližini zaradi ekoloških in socialnih funkcij bistveno vplivajo na kvaliteto bivanja.

Temeljni problemi v mestnih gozdovih Ptuja so:

- neurejen pravni status,
- neugodna lastniška struktura,
- neustrezno in premalo intenzivno gospodarjenje,
- neizkoriščen potencial gozdov,
- neozaveščena javnost.

Neurejen pravni status

Že leta 1979 so z občinskim Odlokom o Zavarovanju območja in spomenikov narave prvič razglasili zeleni pas in še nekaj drugih gozdov za gozdove s posebnim namenom. Odlok je pomanjkljiv in zastarel (glej poglavje Pravni status mestnih gozdov). Naj boljše bi bilo, da bi strokovne osnove novega odloka pripravil Zavod za gozdove v sodelovanju z občinskimi službami. V njem bi bilo potrebno zavarovati in opredeliti območja mestnih gozdov, podati usmeritve za gospodarjenje, opredeliti odškodnine in nadomestila za lastnike zasebnih gozdov ter predvideti prednostni odkup najpomembnejših površin.

Po mnenju magistra Cenčiča je najprimernejši trenutek za zavarovanje in ohranitev ptujskih gozdov sedaj, ko Mestna občina Ptuj sprejema novi prostorski plan (Cenčič, 2007).

Vendar strokovnjaki iz ZGS, ki delujejo na območju OE Maribor in KE Ptuj, čakajo na sprejetje odloka o zaščiti mestnih gozdov v Mariboru. Šele nato bodo začeli pripravljati osnutek odloka za Mestno občino Ptuj.

Neugodna lastniška struktura

Lastniška struktura mestnih gozdov Ptuj je izrazito neugodna, saj je kar 85 % površin v zasebni lasti. Ponavadi se interesi lastnikov razlikujejo od pričakovanj ostalih uporabnikov gozda. V primeru razglasitve gozdov s posebnim namenom, bi morala občina predvideti sredstva za izplačilo nadomestil za omejeno gospodarjenje. Najboljša rešitev bi bila, da občina pridobi lastništvo. Majhne parcele in razdrobljene posesti še dodatno otežujejo prilagojeno gospodarjenje ter krepitev socialnih in ekoloških funkcij gozda. Marsikateri lastnik vidi svoj gozd v prihodnosti kot tržno zanimivo zazidljivo parcelo. Glede na smer poselitve mesta so takšna pričakovanja upravičena. Zato se postavlja vprašanje ali bi odkup teh gozdov s strani občine pomenil njihovo rešitev ali še večjo verjetnost, da bodo izsekani.

Neustrezno in premalo intenzivno gospodarjenje

V veliki meri je to posledica razdrobljenih zasebnih parcel in oteženega spravila iz gozda, kar pomeni višje stroške gospodarjenja za lastnike. Dodaten problem so razdrobljene parcele in nedostopnost gozdov.

Lesno proizvodna vloga gozda je na površinah mestnih gozdov močno zmanjšana. Vendar to ne pomeni, da v teh gozdovih sečnja ni prisotna. Z njo ključno vplivamo na razvoj in nego gozdov. Res pa je, da morajo biti ukrepi v mestnem gozdu izvajani skrbno in morajo upoštevati popoln gozdni red. Pomembno je, da izvajalec spravilo opravi hitro in da po končanem delu kvalitetno sanira sečišče in gozdne poti. Ob upoštevanju teh dejstev in ob predhodnem obvestilu se lahko nasprotovanju javnosti izognemo. Takšen način dela je v mestnih gozdovih Ptuja (Ljudski vrt) že prisoten, saj so ob zadnji sečnji (aprila 2007) v enem tednu posekali, opravili spravilo in primerno sanirali sečišče.

Hostnik (1993) predlaga, da se za mestne gozdove oblikuje poseben gospodarski razred, z natančno opredeljenimi cilji in smernicami za gospodarjenje. To naj bi storili ne glede na to, če so gozdovi razglašeni za gozdove s posebnim namenom ali ne.

Neizkoriščen potencial rekreacijske in poučne vloge gozdov

V ptujskih mestnih gozdovih so na 454 ha le štiri označene poti: gozdna učna pot pod Gomilo, učna pot ob Velikem podvinškem ribniku ter pešpot in trim steza v Ljudskem vrtu. Skupna dolžina označenih poti je v vseh gozdovih 7906 metrov, kar znaša borih 17,41 m/ha. Razlike med posameznimi gozdovi so precejšnje, saj v Ljudskem vrtu dolžina označenih poti znaša kar 129 m/ha. Prepletenost gozdov s potmi je seveda večja, vendar niso preštete in ni znana njihova dolžina. Domnevamo, da znaša dolžina teh poti vsaj dva do trikrat več od izmerjenih, kar pomeni da je skupna dolžina med 16 in 20 tisoč metri, kar pomeni, da je gostota poti okoli 40 m/ha.

Po mnenju gozdarjev, ki delujejo na področju v nalogi opisanih gozdov, je obisk največji v gozdovih III. kompleksa (Mestni vrh). Na nekaterih delih veliko število obiskovalcev ovira naravno delovanje gozda, medtem ko obiskovalcev v I., V., VII in VIII. kompleksu (Podvinškem gozdu, Dravskem logu, Osredku in Turnišču) skoraj ni. Z obnovljenimi in označenimi potmi bi lahko pritisk obiskovalcev enakomerneje porazdelili po celotni površini.

Ugotovili smo, da je pokritost s potmi dobra. Problem predstavljajo predvsem dostopnost v gozdove in neoznačenost poti. Posamezne rešitve smo že nakazali v poglavju 6.5.

Neozaveščena javnost

Ptujčani se pomena mestnih gozdov po našem mnenju premalo zavedajo. To sklepamo na podlagi prednosti, ki jo ima izgradnja objektov, kot je nogometni stadion, veliki trgovski centri in novi most. Za uravnovešen razvoj mesta bi bilo po našem mnenju potrebno vključiti tudi gozdove. Primeren odnos odgovornih bi vplival tudi na obnašanje drugih ljudi do gozda. Tako bi lahko zmanjšali število divjih odlagališč, uporabo roba gozda za podaljšek vrta njegovih bližnjih sosedov ter preprečili prekinitve gozdnih poti.

Marsikdo uporablja gozd kot smetišče kljub sodobno opremljenemu odlagališču odpadkov, prostor za pijančevanje in divjanje s kolesi in motorji. Prav tako neustrezen odnos do gozda imajo prebivalci, ki živijo tik ob njem. Nekateri ob robu, drugi pa tudi precej v notranjost gozd uporabljajo v zasebno rabo kot skladišče, garaže, ropotarnico ali smetišče in podaljšek vrta. Velikokrat se pri tem ne ozirajo niti na lastnike. Najmočnejše pod udarom urbanizacije so gozdovi južnega dela III. kompleksa, vedno bolj pa jim sledijo tudi gozdovi v V. kompleksu.

Velik problem, ki smo ga omenili že pri opisu gozdov predstavlja zaprtje vstopov v gozd. Predvsem v tretjem kompleksu je v nekaterih gozdnih zaplatah prišlo do tega, da je dostopnost močno omejena že sprehajalcem, gospodarjenje pa skoraj onemogočeno.

Vendar se že najdejo ljudje, ki se zavedajo pomena mestnih gozdov. Občasno se pojavijo pobude občanov za ureditev statusa mestnih gozdov. Na žalost so to pobude posameznikov in ne širše javnosti. Gozdarji bi morali začeti graditi odnos z javnostmi na podoben način kot so se tega lotili v Celju. Tako so od leta 1996 do danes z načrtnimi akcijami Celjanom predstavili mestne gozdove v različnih lokalnih medijih (časopisi, radio in televizija). Tako bi lahko močnejše vplivali na zavest meščanov o pomenu mestnih gozdov in z njihovo podporo hitreje sprejeli nujen odlok o mestnih gozdovih Ptuja.

PRIMERJAVA Z MESTNIMI GOZDOVI CELJA

V diplomski nalogi smo se močno naslanjali na izkušnje iz Celja, saj so bili prvi, ki so razglasili mestne gozdove in so začeli z njihovim odkupom. Ljubljana, Maribor in ostala slovenska mesta še vedno čakajo na svoje mestne gozdove, prav tako tudi Ptuj. Naredili smo primerjavo med mestnimi gozdovi Celja in Ptuja, saj imata nekaj skupnih točk. Problemi so bili v obeh primerih povezani z neustrezno infrastrukturo in neprimernim gospodarjenjem.

V preglednici 4 lahko vidimo, da imata obe mesti večino gozdov na svojem obrobju. Prav tako imata obe mesti zelo visok delež zasebnih gozdov – Ptuj 85 %, Celje 79 %, s tem, da je imelo Celje na začetku kar 88 % zasebnih gozdov. Vendar se je urejanje primestnih gozdov Celja

začelo že pred osmimi leti, leta 1996, ko je mestna občina Celje naročila izdelavo strokovnih osnov za razglasitev gozdov za gozdove s posebnim namenom.

Preglednica 4: Primerjava površin in lastništva med mestnimi gozdovi Celja in mestnimi gozdovi Ptuja

	Celje*	Ptuj
Površina gozdov (ha)	698	454
velikost parcele (ha)	0,72	0,47
zasebno lastništvo	79%	85%
državno lastništvo	5%	14%
občinsko lastništvo	9%	0%
drugo	7%	1%
položaj gozdov	obrobje mesta	obrobje mesta
proračun občin za leto 2004 v €	39,2 mio	21,5 mio

* (Hostnik, 1997)

Predlog odloka o razglasitvi so izdelali v sodelovanju z ZGS. Odlok po gozdnih parcelah opredeljuje območje razglasitve (698 ha) ter podaja usmeritve za gospodarjenje, omejitve in varstveni režim. Mestni gozdovi Celja so kot gozdovi s posebnim namenom opredeljeni od leta 1996 tudi v prostorskem planu Mestne občine Celje (Hostnik, 2004).

Od leta razglasitve ima Mestna občina Celje v proračunu posebno postavko, ki je namenjena odkupu zasebnih gozdov v zavarovanem območju. Med letoma 1997 – 2004 je bilo odkupljenih 40,8 ha zasebnih gozdov na Anskem vrhu, kjer izvajajo prednostni odkup. Povprečna odkupna cena je znašala 3213 €/ha (770 000 SIT) (Hostnik, 2004). S tem so dvignili delež občinskih gozdov iz 6 % na 9 %.

V bližnji okolici Ptuja je gozda precej, njegova skupna površina znaša 454,42 ha. Z odlokom iz leta 1979 je zavarovanih 15 ha gozdov, ki spadajo v zeleni pas mesta. Ti gozdovi so na karti OE Maribor označeni kot gozdovi s posebnim namenom.

Vsi gozdovi obravnavani v diplomski nalogi niso enako pomembni za mesto ali enako ogroženi. Najpomembnejši so gozdovi III. kompleksa, torej gozdovi Mestnega vrha, ki so tudi pod največjim pritiskom urbanizacije. Najpogosteje obiskovan je gozd Ljudski vrt (24,64 ha), del katerega spada v zeleni pas in je delno v državni lasti (3,39 ha). Prav tako sta pomembna ostanka gozda med Volkmejevo cesto in Rabelčjo vasjo (15,21 ha). Ta dva gozdna kompleksa, ki skupaj znašata 40 ha, predlagamo za prednostni odkup.

Proračun Mestne občine Ptuj znaša le 54 % celjskega. Ob predpostavki, da je cena gozdnih zemljišč v Ptujju enaka kot v Celju in da bi Ptujška občina namenila enak odstotek mestnega proračuna za odkup gozdov, kot Mestna občina Celje, to pomeni, da bi ptujška občina odkupila 40 ha gozdov v roku 13 let.

10 POVZETEK

Mestni gozdovi so del mesta. V njem dvigujejo kvaliteto bivanja: čistijo zrak, blažijo klimatske ekstreme, imajo močan estetski vpliv, nudijo možnost rekreacije in počitka, so pomembni za ohranjanje biodiverzitete v mestu itd.

V okolici mesta Ptuj leži več gozdov. Skoncentrirani so predvsem na severni strani mesta, na obronkih Slovenskih goric. Že leta 1969 so majhen del teh gozdov zavarovali z občinskim odlokom (Ur. vestnik cit. po GGN Destrnik I. del, 2002) in jih uvrstili v zeleni pas mesta. Vendar je ta odlok zastarel in ne zadostuje več za primerno zaščito le-teh.

Za izdelavo diplomske naloge smo se v največji meri naslanjali na podatke iz gozdnogospodarskih načrtov. Najprej smo na podlagi kartografskega materiala in terenskih ogledov ugotavljali, katere gozdove bi vključili v sklop mestnih gozdov in na kakšen način. Po postavitvi kriterijev smo izbrane gozdove razdelili v deset gozdnih kompleksov. Za okvirno merilo smo vzeli mejo mesta občine Ptuj, ki pa se je nismo strogo držali, ampak smo jo smiselno prilagodili gozdu, terenu in potrebam. V sklop izbranih gozdov smo vključili tudi tiste gozdove, za katere upravičeno domnevamo, da se jim bo v bližnji prihodnosti povečala rekreacijska funkcija. V obravnavo nismo vključili gozdov v industrijski coni, kjer so ob njih zgradili novo obvoznico in so tako po našem mnenju izgubili možnost, da bi jih uvrstili med mestne gozdove.

Izločeni gozdovi spadajo v OE Maribor, KE Ptuj in ležijo v dveh gozdnogospodarskih enotah. Najbolj razširjeni gozdni združbi sta: *Querco-Carpinetum* v. *Luzula* in *Querco roboris-Carpinetum*. 60 % gozdovi je ohranjenih, ostali so spremenjeni. Kar 85,5 % gozdov je v zasebni lasti, ostali so v državni. Ptujška občina nima svojih gozdov. Tako velik delež zasebnih gozdov predstavlja probleme za prilagojeno gospodarjenje in ovira razglasitev predlaganih gozdov za gozdove s posebnim namenom. V prihodnosti bodo še bolj poudarjeni konflikti med interesi lastnikov in ostalimi uporabniki prostora.

Iz izbranih gozdov smo izločili osem kompleksov s skupno površino 454,42 ha, ki so ustrezali izbranim merilom. Nato smo naredili analizo stanja gozdov. Razlike med posameznimi kompleksi so velike, vidne so že v različnih površinah. Ugotovili smo, da je v ptujskih mestnih gozdovih marsikje ovirana dostopnost v gozdove. Gostota poti je v nekaterih kompleksih zadovoljiva (II., III., IV. in V. kompleks), v drugih pa zelo majhna. Nekatere poti je potrebno v celoti ali delno obnoviti oziroma redno vzdrževati, ter jih na nek način označiti. Marsikje manjka dodatna infrastruktura, kot so: parkirišča, usmerjevalne table, markacije, klopi, koši za odpadke itd. Problematična so tudi divja odlagališča ter prisvajanje gozdnega roba bližnjih prebivalcev.

V mestnih gozdovih zasledimo različne vloge gozda. Med izjemno poudarjenimi funkcijami je na največji površini prisotna biotopska, sledijo pa ji estetska, varovalna, poučna in na koncu rekreacijska funkcija. Še posebej nenavadna je razporejenost poudarjenih vlog gozda, saj je na prvem mestu s skoraj 72 %, estetska funkcija. Sledijo ji biotopska (59 %), klimatska (49 %), rekreacijska (34 %) in ostale. Domnevamo, da je rekreacijska funkcija v obravnavanih gozdovih podcenjena, saj običajno sovпада z estetsko in poučno funkcijo, ki zavzemata precej višji procent.

Temeljni problemi predlaganih gozdov za mestne gozdove Ptuja so: neurejen pravni status, neugodna lastniška struktura, neustrezno in premalo intenzivno gospodarjenje, neizkoriščen potencial gozdov ter neozaveščena javnost. Za celostno reševanje naštetih problemov bi bilo najprej potrebno urediti pravni status teh gozdov. Za to bi bil najprimernejši trenutek prav sedaj, ko Mestna občina Ptuj sprejema nove prostorske načrte. Vendar obstaja nevarnost, da bodo gozdarji zamudili to priložnost.

11 VIRI

- Anko B. 1993. Drevo, gozd in človek v mestnem okolju. V: Mestni in primestni gozd – naša skupna dobrina: zbornik republiškega posvetovanja v okviru tedna gozdov, Ljubljana, 27.maj 1993. Golob S. (ur). Ljubljana, Zveza društev inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije: 5 – 17.
- Anko B. 1995. Funkcije in vloge gozda: skripta. Ljubljana. Univerza v Ljubljani, biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 163 str.
- Cenčič L. 2007. »Mestni gozdovi Ptuja«. Maribor, Zavod za gozdove Slovenije (osebni vir, 09.05.2007).
- García-Valdecantos J.L., Tello M.L. 1999. Spain (State of the Art report). V: COST Action E12 research and development in urban forestry in Europe. Bruselj, Europeancommission: 167 – 172.
- DOF. 1999. Ljubljana, Geodetski zavod Slovenije, Geodetska uprava Republike Slovenije
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Destrnik 2002 – 2011. 2002. I. del: splošni del. Maribor, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Maribor.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Destrnik 2002 – 2011. 2002. II. del: opis gozda. Maribor, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Maribor.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Spodnje dravsko polje 1997 – 2007. 1997 I. del: splošni del. Maribor, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Maribor.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Spodnje dravsko polje 1997 – 2007.

1997. II. del: opis gozda. Maribor, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Maribor.

Gozdnogospodarski načrt GO Maribor 2001 – 2010. Maribor, Zavod za gozdove Slovenije, OE Maribor

Gustavsson R., Axelsson-Lindgren C., Lindholm G., Lindqvist H., Rolf K. 1999. Sweden (State of Art report). V: COST Action E12 research and development in urban forestry in Europe. Bruselj, European Communities: 273 – 293.

Hostnik R. 1991. Primestni gozdovi Celja: diplomsko delo. (Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire naloga). Ljubljana, samozaložba: 85 str.

Hostnik R. 1997. Razglasitev gozdov s posebnim namenom na primeru primestnih gozdov Celje. Gozdarski vestnik, 55: 453-459.

Hostnik R. 2004. Razvoj mestnih gozdov Celja in sodelovanje z javnostmi. V: Participacija v gozdarskem načrtovanju. Ljubljana: 83 – 91.

Konijnendijk C. C. 1997. Urban forestry: overview and analysis of European forest policies; Part 1: Conceptual Framework and European Urban Forestry history. (Working paper no. 12). Joensuu, European forest institute: 129 str.

Kos M. 2005. Ptuj zakladnica tisočletij. Ljubljana, Geodetski zavod Slovenije

Kruh R. 2006. Zeleni pas od Ragovega loga do Portovala: diplomsko delo. (Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire). Ljubljana, samozaložba: 74 str.

Linden L., Löfström I., Tyrväinen L. 1999. Finland. V: COST Action E12 research and development in urban forestry in Europe. Bruselj, European Communities: 76 – 107.

Lesnik T., Žontan I., Pirnat J. 1993. Opredelitev mestnih in primestnih gozdov na primeru Ljubljane. V: Mestni in primestni gozd – naša skupna dobrina: zbornik republiškega posvetovanja v okviru tedna gozdov, Ljubljana, 27. maj 1993. Golob S. (ur). Ljubljana, Zveza društev inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije: 32 – 49.

Oven P., Brus R., Pirnat J. 1999. Slovenia. V: COST Action E12 research and development in urban forestry in Europe. Bruselj, European Communities: 254-266.

Popis prebivalstva 2002. 2002. Uradni rezultati popisa po mestnih občinah v Republiki Sloveniji 2002. Ljubljana, Statistični urad
<http://www.stat.si/popis2002> (19.4.2007)

Stupan M. 2003. Problematika urejanja mariborskih mestnih gozdov: diplomsko delo. (Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire). Ljubljana, samozaložba: 100 str.

Odlok o razglasitvi in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave v občini Ptuj, 1979. Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, Št. 14/1979: 96 – 97.

Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o razglasitvi in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave v občini Ptuj, 1989. Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj. Št. 33/1989: 101.

Verlič A. 2006. Rekreativna vloga gozda v katastrski občini Zgornja Šiška: diplomsko delo. (Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire). Ljubljana, samozaložba: 67 str.

Zakon o gozdovih. 1993. Ur. l. RS št. 30-1299/1993.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih. 2002. Ur. l. RS št. 110-5387/2002.

ZAHVALA

Mentorju doc. dr. Janezu Pirnatu se zahvaljujem za strokovne nasvete in pomoč pri izdelavi diplomske naloge.

Profesorju dr. Andreju Bončini se zahvaljujem za hitro in korektno recenzijo.

Hvala vsem na ZGS OE Maribor, še posebej univ. dipl. ing. Zlatku Mlinariču, ki mi je pomagal pri izdelavi kart. Prav tako se zahvaljujem za pomoč vsem iz ZGS na KE Ptuj.

Hvala tudi vsem ostalim, ki so kakorkoli pomagali za nastanek tega diplomskega dela.

Še posebej pa se zahvaljujem svojemu možu Darjanu ter staršem za vso njihovo podporo in ljubezen.

PRILOGE

PRILOGA A: Odlok o razglasitvi in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave v občini Ptuj

STRAN 96 /

URADNI VESTNIK OBČIN ORMOŽ IN PTUJ

13. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj.

Številka: 320-7/79
Datum: 11. julija 1979

Predsednik
skupščine občine Ormož
RITONJA Milan l. r.

141.

Po 1. členu zakona o urejanju, vzdrževanju in varstvu zelenih površin v naseljih (Uradni list SRS, št. 37-313/70), 3. člena zakona o varstvu narave (Uradni list SRS, št. 7-21/70), 4. in 9. členu zakona o prekrških (Uradni list SRS, št. 12-619/77), ter 21. alineji 165. člena statuta občine Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 5-46/78) je Skupščina občine Ptuj na seji zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti dne 20. julija 1979 sprejela

ODLOK

o razglasitvi in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave v občini Ptuj

1. ZAVAROVANA OBMOČJA IN SPOMENIKI NARAVE

1. člen

Za zavarovana območja in spomenike narave na območju občine Ptuj se razglasijo:

1. Zeleni pas mesta Ptuj, ki zajema celotno ureditveno območje mesta Ptuj, nadalje gozdove na območju, ki je zavarovano z odlokom o razglasitvi varovalnega gozda v okolici mesta Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 5-48/69) ter gozd v k. o. Spuhlja, parc. št. 661/1, 661/2, 662 in 665.

2. Zeleni pas Kidričevega, ki obsega ureditveno območje Kidričevega.

3. Varovalni pas okoli farne bekonov, ki obsega vse gozdove med magistralsko cesto Ptuj—Macelj in objekti farne bekonov na severu od prečne ceste št. 373/103 k. o. Draženci in na jugu do vključno parcele št. 717 k. o. Lancova vas.

4. Vaška ozelenitev trgov v Kungoti in na Ptujski gori.

5. Okoljia spomenikov NOV so krajinski parki in obsegajo zemljišča okrog naslednjih spomenikov:

— k. o. Mostje, spomenik Lackove čete, parc. št. 1059, 1062, 1063, 1064 gozd Laze 1033/1, 1035/1, 1035/2, 1164, 1165, 1166, 1172, 1173, 1175 in 1176, Tešava 1082/2, 1080, 1081, 1053/3, 1071/1, 1071/3, 1072, 1073/1, 1053/2, 1079 in 1082/1;

— k. o. Bolfenk — bojišče kurirjev TV postaje.

6. Kot spomeniki oblikovane narave (hortikulturni spomeniki) so zavarovani grajski parki:

— Dornava, okolje gradu, k. o. Dornava, parc. št. 1/1, 1/2, 1/3, 1/7, 2/1, 2/4, 2/10, 4/1, 4/4, 5/1, 69/1, 69/3, 69/5, 70/1, 70/2, 70/3, 70/4, 71, 72, 75/4, 75/5, 75/6, 75/7, 76/1, 77/1, 77/2, 77/3, 77/5, 77/6, 77/7, 77/8, 77/9, 77/10, 77/11, 77/13, 77/14, 77/15, 77/16, 77/17, 77/18, 77/19, 77/20, 77/21, 120/2, 130/3, 120/4, 120/6, 751, 759/3, 759/2, 793/1, 793/2, 794, 795, 796, 797, 798, 801, 803, ceste 802/4, 802/5, 802/6, 802/9, stavbne parcele 3, 4/1, 4/2, 5, 43, 126, 129, 130, 131, 132, 166, 167, 168 in 169.

— Turnišče, okolje gradu, v k. o. Ptuj, parc. št. 3048, 3049, 3050, 3051, 3052, 3053, 3054, 3055, 3056, 3057, 3058, 3059, 3060, 3061, 3062, 3063, 3064, 3065, 3066, 3067, 3068, 3069, 3070, 3071, 3072, 2076, 3077, 3078, 3079, 3080, 3081, 3082, 3083, 3084, 3084, 3085, 3016 del, 3315 del, 3324, 3328, cesta 4080.

— Ravno polje, grajski in trije drevoredi.

— Borl, varovano območje gradu Borl obsega vse parcele, ki ležijo južno od Drave, vzhodno od ceste Borlski most — Cirkulane, do mostu čez Belo, nizvodno do meje med k. o. Dolane in Veliki vrh ter dalje celotno območje v k. o. Veliki vrh.

— Zavrč, nasad eksot pri gradu, na parc. št. 12/1 in okolje cerkve sv. Marije z drevesnim zaslonom, parc. št. 95, 97, 98, 99, 101/1, 102, 109 k. o. Zavrč.

— Hrastovec pri Zavrču, okrasni nasad in kameniti suhi zid (škarpa vinograde) na Švabovem, parc. št. 507, 508/2, 618, 617, 621/2, in stavbno zemljišče 45 v k. o. Hrastovec.

— Majšperk, park gradu Majšperk, k. o. Skrblje parc. št. 270/3, 271/1, 272, 273/2, 273/2, stavb. parc. št. 22 in 208.

— „Hincejevo“ vrtni park v k. o. Krčevina pri Ptuj, parc. št. 170 in 171.

7. Krajinski park Kicar in ribniki v Podvincih, ki beseja območje k. o. Kicar, in del k. o. Podvinci, severno od ceste Pacinje—Ptuj, izvenredno zaščiteno območje naselja Podvinci.

8. Krajinski park Šturmovci, ki obsega območje med glavno strugo Drave med Dravinjo in mejo med katastrskimi občinama Nova vas pri Markovcih in Markovci ter k. o. Šturmovci.

9. Krajinski park Krčevina, ki obsega celotno območje k. o. Krčevina p. Vurbergu, ter dele katastrskih občin Grajena, Grajenščak in Krčevina pri Ptuj, zahodno od ceste Ptuj—Vurberg in izven ureditvenega območja Ptuj, razen gozdnih zemljišč, ki so določena za zaščiteno po urbanističnem

redu za kraj Grajeno in grafično prikazana z dokumentacijo Projektivnega biroja Ptuj št. 210/79 z dne 16/2-1979.

10. Pragozdni rezervat na Donački gori (Rogaški) in Resniku, pragozdni bukov sesto in rastišča redkih rastlin na parc. št. 293, 314, 315, 316, 317, 318, 319 k. o. Kupčinski vrh.

11. Spomenik narave, rastišče redkih rastlin, k. o. Čermožišče, parc. št. 1091 in 445.

12. Spomenik narave — naravni gozd na Maclju v odd. 16/b parc. št. 543 dek k. o. Čermožišče, 3,25 ha.

13. Spomenik narave — naravni gozd med cesto Borl — Zavrč in Dravo v k. o. Mala vas, parc. št. 390/6.

14. Spomenik narave, rastišča redkih rastlin v k. o. Drenovcu, parc. št. 1,2, 3, 4, 5/1, 5/2, 6, 7, 8, deli parc. v 200 m širokem pasu od republiške meje proti severu.

15. Spomenik narave — gozd s kolonijo sivih čapelj, parc. št. 1453/1 in 1453/2 k. o. Mostje, odd. 20 o in n.

16. Spomenik narave — zemljišča ob Pesnici, ki so rastišča močvirskega tulipana med regulirano strugo Pesnice in severnim obrobim jarkom na območju k. o. Mostje in k. o. Sp. Velovlak, od ceste Gabernik Sp. Velovlak do meje s k. o. Grinci in k. o. Levanjci.

17. Spomenik narave — rastišče tise v k. o. Pohorje, parc. št. 266/2, last BELSAK Jakoba, Pohorje 40.

18. Spomenik narave — posamezna drevesa izven zavarovanih območij iz točk 1 do 17:

a) Jelka (Abiss) Lešje 8, PLANINC Anton, obseg 295 cm.

b) Tisa (Taxus baccata) Podložje 6, JAZBEC Marija, obseg 240 cm, Belavšek 31, MLAKAR Janez, premer debla 30 cm, Jelovica 26, k. o. Bolfenk, GODEN N. iz Naraolja obsega 156 cm; Desternik 22, PRELOŽNIK Ana, obseg debel 97, 122 in 154 cm;

c) Bodika (Ilex aquifolium) Kupčinski vrh 25, GALUN Jurij, 7 — debeina Kupčinski vrh 26, KOREŠ Janez, višina 4 m, Kupčinski vrh 33, GALUN Anton, prem. 15 cm, višina 5 m, Čermožišče (— medgora, KOPSE Vincenc

Strmec 36 — KOVAČ Milica, 4 — debeina, viš. 5 m

Trdobojci 69 — DREVENŠEK Janez, višina 4 m,

Krčevina p. Vurbegu 57, BREG Stefan, premer 35 cm,

Krčevina p. Vurbegu 116, BREG Martin, premer 35 debela 6-20 cm po drevesu;

8) Bukev (Fagus sylvatica)

Borl grajski hlevi, Kmetijski kombinat Ptuj, obseg 360 cm, Trdobojci 69 — DREVENŠEK Janez, obs. 355 cm,

k. o. Čermožišče, parc. št. 543, Kmetijski kombinat Ptuj obseg 350 cm,

k. o. Gruškovje, parc. št. 245/5, Kmetijski kombinat Ptuj, obseg 357 cm,

k. o. Gruškovje, parc. št. 365/6, Kmetijski kombinat Ptuj, obseg 360 cm;

d) Dob (Quercus robur)

Breg 36, PIŠEK Roman, obseg 590 cm.

Sp. Leskovec 10, VINDIŠ Janez, obseg 425 cm,

Trdobojci 69 DREVENŠEK Janez, obseg 340, 320 cm,

Mostje, spomenik Slovenjgorski četi, obseg 500 cm;

e) Hruška (Pirus communis)

VRBNJAK Janez, obseg 350 cm,

f) Platana (Platanus s-p)

Potrčeva 9, Ptuj, obseg 606 cm,

Videm ob cerkvi, premeri 80,90, 80, 100 cm,

g) Domači kostanj (Castanea sativa)

Jiršovci, parc. št. 761, Kmetijski kombinat Ptuj, obseg 430 cm;

Mestni vrh 89, obseg debel 620, 260 in 240 cm.

h) SKORS (Sorbus domestica)

Podložje 23, RODOSEK Franc (Slape 11) obsega 215 in 180 cm,

Zg. Sveča 23, ŠALAMUN Alojz, premer 52 cm;

i) CEDRA (Cedrus atlantica)

Gorica, Kmetijski kombinat Ptuj, k. o. Gorica, parc. št. 116/1, premer 50 cm;

SEKVOJA (Sequoiadendron giganteum)

Orešje „Hincejevo“, Kmetijski kombinat Ptuj, obseg 700 cm;

Ptuj, Turmiski prostor na gradu, Pokrajinski muzej Ptuj

k) NAVADNI JESEN (Fraxinus excelsior)

k. o. Zetale, parc. št. 1620/1, Kmetijski kombinat Ptuj, obseg debela 302 cm;

l) OSTROLISTNI JAVOR (Acer platanoides)

k. o. Zetale, parc. št. 1620/1, Kmetijski kombinat Ptuj, obseg debela 220 cm;

m) MAKLIJEN (Acer campestre)

Hiapenci 40, Jože ŠOSTARJČ (Antolič), dvodebelni premer 120 cm;

n) LIPA (Tilia sp.)

Hrastovec 7, PRAVDIČ Franc, obseg, 230 cm,

Hrastovec 4, KOKOL Anton, obseg 300 cm,

Zavrč — grad, premer 105 cm,

Korenjak 17, Jakečevi — FAJFAR Anton, obseg 330 cm,

Gradišča 137, PINTERIČ Anton, obseg 250 cm,

Cirkulane 25, HRNČIČ Ana, obseg 470 cm,

Gradišča 37, RIHTARIČ Ana, obseg 605 cm,
Videm pri Ptuj, cerkve sv. Janeza p. Dravinjekom, obseg 350cm,
Videm pri Ptuj, ob gasilskem domu, premeri 95, 90, 85 cm,
Zg. Leskovec 18, HABJANIČ Jožef, obseg 295, 285 cm,
Trdobjci 3, POTOČNIK Franc, premer 100 cm,
Sp. Gruškovje 20, JUNGER Mihael in Neža, obsega 220 cm in 330 cm;
k. o. Velika Varnica ob cerkvi sv. Avgušlina, obseg 370 cm,
Soviče 4, — CAFUTA Jože, obseg 320 cm,
Polenšak pred cerkvijo, obseg 500 cm,
Tržec 1, bivša gostilna PERNEK, obseg 450 cm,
Pobrežje 112, HABJANIČ Franc, obseg 405 cm,
Pobrežje 114, MAHER Ivan, obseg 400 cm,
Pobrežje 123, KMETEC Franc, obseg 505 cm,
Pobrežje 146, BEDRAČ Tomaž, obseg 315 cm,
Pobrežje, Murkova kapela, obseg 375 cm,
Tržec 17, REPIČ Ivan, obseg 515 cm,
Markovci, ob kapeli v središču vasi, obseg 320 cm,
Nova vas 5, LAH Janez, obseg 290 cm,
Stojenci 9, KOLETNIK Janez, obseg 334 cm,
Prvenci, v meji med BEZJAK Francem (št. 20) in ZELENIK Francem (št. 2), obseg 435 cm;

2. člen

Vsa našeta območja so prikazana na pregledni karti, ki je sestavni del dloka in je na vpogled organizacijam in občanom na oddelku za gospodarstvo in urbanizem, na Geodetski upravi in na Zavodu za spomeniško varstvo Maribor.

I. VAROVALNI UKREPI

3. člen

V rezervatu iz točk 10.1. člena tega odloka je prepovedano gospodarsko škroščanje gozda ali posameznih dreves ter vsi posegi, ki bi spremenili kološko ravnotežje rastišč.

4. člen

/ krajinskih parkih iz točk 5, 7, 8. in 9. v 1. členu tega odloka je dovoleno krajevno običajno gospodarjenje, tako da se ohrani estetska podoba krajine.

Za vsako spremembo kulture, nadomestno gradnjo in gradnjo drugih bjektov je potrebno soglasje pristojne službe za varstvo narave.

K urbanističnim aktom v krajinskih parkih mora dajati soglasje pristojna služba za varstvo narave.

5. člen

Za urejanje, vzdrževanje in varstvo območja zelenega pasu mesta Ptuj iz točke 1. člena, Kidričevega iz 2. točke 1. člena, varovalnega pasu okoli arne bekonov iz 3. točke 1. člena, vaških trgov v 4. točki 1. člena ter spomenikov NOV iz 5. točke 1. člena veljajo določila odloka o urejanju, vzdrževanju in varstvu zelenih površin ter narave v občini Ptuj.

6. člen

V območjih spomenikov oblikovane narave iz 6. točke 1. člena tega odloka je za vse posege (poseki dreves, premiki, zemlje, gradnje in podobno), potrebno soglasje pristojne službe za varstvo narave.

7. člen

V območjih spomenikov narave — rastišč iz točk 11, 12, 13, 14, 16 in 17 1. člena je prepovedano sekanje dreves ali poškodovanje koreninskega sistema dreves, sprememba kulture ter trganje in izkopavanje rastlin.

V gozdu s kolonijo sivih čapelj iz 15. točke 1. člena odloka je v času zneženja čapelj prepovedano vznemirjanje z uporabo vozil ali delovnih strojev.

Za vse posege je potrebno soglasje pristojne službe za varstvo narave.

8. člen

Okoli spomenikov narave, naštetih v 17. točki 1. člena, je prepovedano spreminjanje konfiguracije zemljišč, odlaganje odpadnih in gradbenih materialov ter gradnja v razdalji najmanj 10 m od debela.

Prepovedano je vsako poškodovanje zavarovanih dreves, vej, lubja in korenin.

9. člen

Za uresničevanje določil tega odloka so dolžni skrbeti lastniki in uporabniki zemljišč, na katerih so zavarovana območja in spomeniki narave, zavod za spomeniško varstvo, krajevne skupnosti, skupnost za varstvo okolja in pristojni službi za gospodarjenje z gozdovi.

Nadzor nad izvajanjem določil tega odloka opravljajo pristojne inšpekcijske službe za varstvo narave in naravovarstveni nadzorniki.

III. KAZENSKÉ DOLOČBE

10. člen

Z denarno kaznijo od 500 do 30.000 din se kaznuje za prekršek pravna oseba in posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti:

— ki v rezervatih in krajinskih parkih ravna v nasprotju z določili 3., 4., 5., 6., 7. in 8. člena tega odloka.

Za prekrške iz 1. odstavka tega člena se kaznujejo z denarno kaznijo od 200 do 3.000 dinarjev tudi odgovorne osebe pravne osebe.

11. člen

Z denarno kaznijo od 100 do 5.000 dinarjev se kaznuje za prekršek posameznik, če stori dejanje, ki je v nasprotju z določili 3., 4., 5., 6., 7. in 8. člena tega odloka.

IV. KONČNA DOLOČILA

12. člen

Odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj.

Številka: 23-2/76-1
Ptuj, 20. julija 1979

Predsednik
Skupščine občine Ptuj
dr. Cvetko Doplihar, dipl. vet., l. r.

142

Po 8. členu zakona o samopriskevku (Uradni list SRS, št. 3-98/73 in 169. člena statuta občine Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 46/78) je Skupščina občine Ptuj na seji zbora krajevnih skupnosti dne 20. julija 1979 sprejela

O D L O K

o razširitvi obveznosti plačevanja krajevnega samopriskevka uvedenega na območju krajevnih skupnosti Podlehnik

1. člen

Obveznost plačevanja samopriskevka, ki je na območju Krajevnih skupnosti Podlehnik uveden s sklepom št. 23/78 z dne 4/4-1978, objavljenim v Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj, št. 6-64/78, se s tem odlokom razširi tudi na občane, ki v krajevni skupnosti nimajo stalnega prebivališča, imajo pa na njenem območju počitniško hišo, stanovanjsko hišo, gospodarsko ali drugo zgradbo.

2. člen

Zavezanec za plačilo samopriskevka je občan, ki ima na območju Krajevnih skupnosti Podlehnik počitniško hišo, stanovanjsko hišo, gospodarsko ali drugo zgradbo.

3. člen

Obveznost plačevanja samopriskevka se uvaža za čas od dneva uveljavitve tega odloka do 30. maja 1982.

4. člen

Samopriskev se plačuje v denarju in znaša letno 1.000.- dinarjev za počitniško ali stanovanjsko hišo, gospodarsko ali drugo zgradbo.

5. člen

Zavezanec je dolžan plačati samopriskev v dveh obrokih, od katerih zapade prvi v plačilo 1. januarja, drugi pa 1. julija vsakega koledarskega leta.

Za leto 1979 in leto 1982 plača zavezanec sorazmerno del letnega zneska, ki zapade v plačilo za leto 1979 z dne 1/9-1979, za leto 1982 pa dne 1/1-1982.

Zapadli obroki morajo biti plačani v 30 dneh.

6. člen

Samopriskev po tem odloku pobira krajevna skupnost. Sredstva, zbrana po tem odloku se smejo uporabiti le za sofinanciranje programa izgradnje komunalnih objektov na območju krajevnih skupnosti Podlehnik, ki ga je Krajevna skupnost sprejela s sklepom iz 1. člena tega odloka.

7. člen

Od zavezancev, ki samopriskevka ne plačajo v določenem roku, se odvzame izterjavo po predpisih, ki veljajo za izterjavo davkov.

8. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj.

Številka: 010-1/78-4
Ptuj, 20. julija 1979

Predsednik
Skupščine občine Ptuj
dr. Cvetko DOPLIHAR, dipl. veterinar, l. r.

143.

Na podlagi 11., 73. in 75. členov Zakona o osnovni šoli (Uradni list SRS, št. 9/68 in št. 18/74) ter v skladu s 357., 359. in 362. členi Zakona o združenem delu (Uradni list SFRJ, št. 53/76) ter na podlagi 165. člena Statuta Skupščine občine Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 5/78) je Skupščina občine Ptuj na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 20. julija 1979 sprejela

O D L O Č B O

o dopolnitvi odločbe o ustanovitvi osnovne šole Tone Žnidarič

1.

Dopolni se odločba o ustanovitvi osnovne šole Tone Žnidarič v Ptuj, ki jo je sprejel Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in zbora

PRILOGA B: Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o razglasitvi in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave v občini Ptuj, 1989.

Št. 33, 1. DECEMBRA 1989

URADNI VESTNIK OBČIN ORMOŽ IN PTUJ

STRAN 101

ske objekte in naprave na svojih zemljiščih tako, da so trajno uporabni in funkcionalni. Za skupna vzdrževalna dela melioracijskih objektov in naprav skrbi investitor melioracije. Lastniki in uporabniki zemljišč, so dolžni prispevati za skupna vzdrževalna dela po odloku o zagotavljanju sredstev za kritje stroškov pri vzdrževanju skupnih objektov in naprav na melioracijskih območjih občine Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 14/86).

10. člen
Lastniki in uporabniki zemljišč morajo po izvedbi hidro in agromelioracijskih del rabo zemljišč prilagoditi proizvodnemu programu melioracije, sredstvom vloženim v ta zemljišča in družbenemu planu občine.

11. člen
Z uvedbo melioracijskega postopka je na melioracijskem območju prepovedan promet z zemljišči, razen v primeru, če gre za zmanjševanje števila lastnikov, za dokončanje že začelih pogodb in, če postane zemljišče družbena lastnina, prepovedano pa je tudi parceliranje zemljišč, graditev vseh vrst objektov ter spreminjanje kultur.

12. člen
Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj.

Številka: 355-13/89
Datum: 21/11-1989

Predsednik
Skupščine občine Ptuj
Gorazd ŽMAVC, s. r.

169.

Na osnovi 18. člena Zakona o naravnih in kulturni dediščini (Uradni list SRS, št. 1-3/81 z dne 13/1-1981) in 21. alineje 165. člena Statuta občine Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 5-46/78) je Skupščina občine Ptuj na seji Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti, dne 21. novembra 1989 sprejela

ODLOK
o spremembah in dopolnitvah odloka o razglasitvi in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave v občini Ptuj

1. člen
V odloku o razglasitvi in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave v občini Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 14/79, 38/86) se črta 7. in 9. točka 1. člena.

2. člen
Doda se 19. točka 1. člena, ki glasi:
»19. Naravni rezervat Ribniki Podvinci, ki ga omejujejo zunanje meje parcelnih števil k. o. Podvinci: 302/1, 328, 327, 338, 325/2, 325/1, 322/1, 321, 323, 1083-2, 343, 344, 348, 350/1, 351/2, 351/1, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 359, 360, 361, 373/1, 373/3, 374 del, 3477, 378, 381/1, 382, 386/3, 386/1, 388, 390/2, 389/1, 391/5, 391/1 del, 408 del, 406 del, 403 del, 402 del, 399 del, 401 del, 405 del, 393/2 del, 394/1 del, 398/3 del, 394/2 del, 92/9, 92/8, 92/7, 92/32, 92/31, 249/1, 251/1, 247/1, 246/1, 246/2, 241/2, 242/2, 243/2, 103 del, 105, 106/4, 106/1, 101, 100, 95, 94/2 del, 92/23, 92/26 del, 91, 90, 89/1, 88/1, 87/1, 84/2, 83/1, 82/5 del, 81/1 del, 80 del, 109/2, 110/2, 76, 75/6, 75/5, 75/9, 75/8, 75/7, 112/1, 193/1, 193/7, 192/2, 191/3, 199/6, 199/1, 200/3, 205/6, 205/1, 204/2, 208/2, 208/1, 197, 224, 221/1, 222, 223, 228, 227/2, 229, 234/1, 234/2, 270, 275, 271, 286/1, 287/1, 290/1, 291/1, 293.«

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj.

Številka: 23-2/76-13
Datum: 21/11-1989

Predsednik
Skupščine občine Ptuj
Gorazd ŽMAVC, s. r.

171.

Na podlagi 1. odstavka 616. člena Zakona o združenem delu (Uradni list SFRJ, št. 11/88 p. b., 6/88, 19/88 in 38/88) ter 167. člena Statuta občine Ptuj (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 5/78 in 2/82) je Zbor združenega dela Skupščine občine Ptuj na seji, dne 21. novembra 1989 na predlog Izvršnega sveta SO Ptuj sprejel

SKLEP
O PRENEHANJU ZAČASNIH UKREPOV DRUŽBENEGA VARSTVA V DELOVNI ORGANIZACIJI AGROTRANSPORT PTUJ

I.
Skupščina občine Ptuj ugotavlja, da so prenehali razlogi, zaradi katerih so bili s sklepom št. 428-4/88-2 dne 31/1-1989 sprejeti začasni ukrepi družbenega varstva v delovni organizaciji Agrottransport Ptuj, zato začasni ukrepi prenehajo s 30/11-1989.

II.
S tem dnem se razreši začasni organ upravljanja delovne organizacije v sestavi:
1. Drago KREPFIL, gr. ing. — predsednik
2. Stefan KIRBIŠ, str. ing. — član
3. Milan HEBAR, prav. — član
4. Radenko MILIČIĆ, dipl. ing. prometa — član in
5. Franc LAŠIČ, dipl. oec. — član.

III.
Z dnem uveljavitve tega sklepa se v sodni register vpiše prenehanje mandata začasnega organa upravljanja delovne organizacije in njegovih pooblastil.

Ta sklep se objavi v Uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj.

Številka: 428-4/88-2
Datum: 21/11-1989

Predsednik
Skupščine občine Ptuj
Gorazd ŽMAVC, s. r.

172.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE PTUJ

V skladu z Odredbo o dajanju soglasja k cenam (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj št. 15/89) je Izvršni svet Skupščine občine Ptuj izdal soglasje k podvečanju stanarine št. 38-27/87-3 z dne 16/11-1989.

Številka: 102/5-78-BJ
Datum: 23/10-1989

Predsednik skupščine
Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ptuj
Čeh Jože, s. r.

173.

Po 8. členu zakona o referendumu in o drugih oblikah osebnega izjavljanja (Uradni list SRS, št. 23-1465/77) 3. člena zakona o samoprispevku (Uradni list SRS, št. 35/85), 43. člen statuta Krajevne skupnosti Ormož je Skupščina Krajevne skupnosti Ormož na 4. redni seji, dne 17. novembra 1989 sprejela

SKLEP
o razpisu referenduma za uvedbo samoprispevka v Krajevni skupnosti Ormož

1.
Razpiše se referendum za uvedbo samoprispevka v denarju za celotno območje Krajevne skupnosti Ormož.

2.
S samoprispevkom se bo sofinancirala gradnja osrednjega prostora (telovadnice) in drugih skupnih potreb ter programi cestne, komunalne in druge infrastrukture v Krajevni skupnosti Ormož.

3.
Program uporabe sredstev samoprispevka po posameznih postavkah je bil usklajen na zborih krajanov na območju celotne Krajevne skupnosti Ormož in je sestavni del tega sklepa.
Vrstni red aktiviranja posamezne postavke po programu bo določal Svet krajevne skupnosti Ormož z letnimi programi dela.

4.
Skupna vrednost programa znaša po cenah iz septembra 1989 32.090.000.000.— din.
S samoprispevkom se bo zbralo 24.000.000.000.— din. Poleg sredstev samoprispevka bodo sredstva prispevali krajanji po pogodbah za asfaltiranje v višini 1/3 od vrednosti posameznega programa. Vsi programi pa se bodo dopolnjevali s sredstvi samoupravnih interesnih skupnosti, skladov in delovnih organizacij.

5.
Krajevni samoprispevek se uvede za obdobje petih let in sicer od 1. februarja 1990 do 31. januarja 1995.

6.
Referendum bo v nedeljo dne 17. decembra 1989 od 7. do 19. ure.
Volilne in volilne odbore določi volilna komisija na predlog vaških svetov.

7.
Samoprispevek v denarju bodo plačevali delavci, delovni ljudje in krajanji, ki imajo stalno prebivališče na območju Krajevne skupnosti Ormož in sicer:
— delavci od osebnih dohodkov, zmanjšanih za davke in prispevke iz osebnih dohodkov, oziroma od nadomestil osebnih dohodkov ter plačil po pogodbah o delu po stopnji 2 % mesečno,
— upokojeanci od pokojnin po stopnji 1,7 % mesečno,
— delovni ljudje in krajanji, ki se jim odmerja davek po dejanskem dohodku od gospodarskih, poklicnih dejavnosti avtorskih pravic, patentov, tehničnih izboljšav, od neto zavarovalne osnove in od davčne osnove po stopnji 2 %, delovni ljudje in krajanji, ki se jim davek odmerja v pavšalnem letnem znesku od samostojnega opravljanja gospodarskih, poklicnih dejavnosti, avtorskih pravic, patentov, tehničnih izboljšav, od davčne osnove po stopnji 2 %, delovni ljudje in krajanji ki se jim odmerja davek po dejanskem dohodku od gospodarskih, poklicnih dejavnosti avtorskih pravic, patentov, tehničnih izboljšav, od davčne osnove po stopnji 2 %.

PRILOGA C: Pregledna karta kompleksov ptujskih mestnih gozdov

PRILOGA D: Pregledna karta funkcij gozdov ptujskih mestnih gozdov

PRILOGA E: Pregledna karta kompleksov ptujskih mestnih gozdov po lastništvu

